

સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨

દાદાવાણી

કુટુંબ પ્રતિબંધ ૨ ૧૫

હવે તમે પુરુષ થયા માટે
તમે પુરુષાર્થ કરો.

જેટલી આજ્ઞા પાળો એટલી મહીં

જાગૃતિ વધતી જાય,

પૂર્ણતા ઉત્પન્ન થતી જાય.

જ્યાં જાગૃતિ પહોંચી એ જ આત્મા

નજીક પહોંચ્યા.

જેટલું નજીક ગયા એટલું અજવાળું

વધારે, એટલો પ્રકાશ વધારે.

શિકાગો : સત્સંગ - જ્ઞાનવિધિ : તા.૧૭ થી ૧૯ જુલાઈ ૨૦૨૨

ટોરોન્ટો : સત્સંગ - જ્ઞાનવિધિ : તા.૨૦ થી ૨૫ જુલાઈ ૨૦૨૨

અડાલજ : કોર્ડીનેટર શિબિર : તા.૫ થી ૭ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨

વર્ષ : ૨૮, અંક : ૧
સળંગ અંક : ૩૨૫
સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨
પાનાં : ૨૮

દાદાવાણી

જ્ઞાની કૃપાથી મહીલો જાગૃત

Editor : Dimple Mehta

© 2022,

Dada Bhagwan Foundation.
All Rights Reserved.

Printed by & Published by

Dimple Mehta on behalf of
Mahavideh Foundation

Simandhar City, Adalaj,
Dist.-Gandhinagar - 382421

Owned by & Published at

Mahavideh Foundation
Simandhar City, Adalaj,
Dist.-Gandhinagar - 382421

Printed at

Amba Offset

B-99, GIDC, Sector-25,
Gandhinagar - 382025.

સંપર્ક સૂત્ર :

અડાલજ ત્રિમંદિર, સીમંધર સીટી,
અમદાવાદ-કલોલ હાઈવે,
મુ.પો.: અડાલજ-૩૮૨૪૨૧
જિ. ગાંધીનગર, ગુજરાત.
ફોન : 9328661166-77
email:dadavani@dadabhagwan.org
www.dadabhagwan.org
દાદાવાણી અંગે ફરિયાદ માટે
ફોન / વોટ્સએપ : 8155007500

લવાજમ (ગુજરાતી)

૫ વર્ષ

ભારત : ૬૫૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૬૦ ડોલર
યુ.કે. : ૪૫ પાઉન્ડ

વાર્ષિક સભ્ય

ભારત : ૧૫૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫ ડોલર
યુ.કે. : ૧૦ પાઉન્ડ

D.D. / M.O. 'મહાવિદેહ
ફાઉન્ડેશન'ના નામે મોકલવો.

સંપાદકીય

કોટિ જન્મોના પુણ્ય થકી જ્ઞાની પુરુષ દાદા ભગવાનનો ભેટો થયો અને એમની કૃપાથી અક્ષમ વિજ્ઞાન થકી જ્ઞાન મળતા જ 'હું શુદ્ધાત્મા છું' એવી પ્રતીતિ-લક્ષ-અનુભવ થાય છે. શુદ્ધાત્માની પ્રતીતિ એટલે દર્શન કે જે ૧૦૦ ટકા, લક્ષ એટલે જાગૃતિ કે જે ૧૫ ટકા, અનુભવ એટલે જ્ઞાન કે જે ૨ ટકા સહજ પ્રાપ્ત થાય છે. મોક્ષની બાઉન્ડ્રીમાં શુદ્ધાત્માની જાગૃતિ એ પહેલું પરં છે એટલે કે બોરીવલી જેવું પરં અને જેમ જેમ જાગૃતિ વધશે તેમ આગળ છેલ્લું સ્ટેશન બોમ્બે સેન્ટ્રલ એટલે કે આત્માના સંપૂર્ણ અનુભવનું સ્ટેશન આવશે. અક્ષમમાં જાગૃતિ ઉત્પન્ન થવી એ મોટામાં મોટું આશ્ચર્ય છે. જાગૃતિ ઉત્પન્ન થવા માટે જ આ વિજ્ઞાન છે.

પ્રસ્તુત અંકમાં 'જાગૃતિ' માટેની પ્રાથમિક સમજણ દાદાશ્રીની વાણી દ્વારા એકત્રિત થઈ છે, જેમ કે જાગૃતિ એટલે શું; જાગૃતિ, લક્ષ, ભાન, ખ્યાલ વચ્ચેની ભેદરેખા; જાગૃતિ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થઈ; જાગૃતિ કેવી રીતે વધે-ઘટે; રોજુંદા જીવનમાં જાગૃતિ કઈ રીતે આવે; જાગૃતિ અને પ્રજ્ઞાની જુગલ બેડી; જાગૃતિ, જુદાપણું, ઉપયોગ વચ્ચેની ભેદરેખા; જાગૃતિ અને પુણ્યને શો સંબંધ; જાગૃતિ એટલે પુરુષાર્થ વિગેરે.

જાગૃતિ ઘટે ક્યારે ? ભારે કર્મના ઉદય હોય ત્યારે, તથા અનુકૂળતા, ઠંડક, મીઠાશ હોય ત્યારે જાગૃતિ મંદ થાય. અને જાગૃતિ વધે શી રીતે ? પ્રતિકૂળતા તથા કડવાશમાં જાગૃતિ વધે છે. હવે પ્રત્યક્ષ સત્સંગમાં જ્ઞાનીનું સાંનિધ્ય, દર્શન, આશીર્વાદ, વિધિઓ, સેવા, અને પાંચ આજ્ઞાના પાલનથી જાગૃતિ ખીલતી જશે. જાગૃતિ રહે છે એના એન્ડ રિઝલ્ટમાં શું ? સહેજ પણ ભોગવટો ન હોય, દુઃખ ન હોય. જાગૃતિ એટલે અવેરનેસ, જે ચોગસદમ ફેલાયેલી હોય. પોતાના દોષો જોવાની દૃષ્ટિ, જુદાપણું, સામાને નિર્દોષ બોધે એ જ જાગૃતિનું સ્વરૂપ.

જાગૃતિ એ ઈફેક્ટ નથી, એ કોઈની ડિપેન્ડન્ટ નથી, એ તો પોતાનો સ્વતંત્ર પુરુષાર્થ છે ! આજ્ઞામાં રહેવાથી જાગૃતિ વધે અને જાગૃતિ વધે તેમ આજ્ઞા વધુ પળાય. મહાત્માઓને આજ્ઞા પાળવાની જાગૃતિ રાખવી છે પણ કર્મો મૂંઝવે, તેથી પુરુષાર્થ કાર્યો પડી જાય. પુણ્યથી જ્ઞાનીના સાંનિધ્યના, સત્સંગના, સેવાના સંબોગ બાળે. પણ નિશ્ચય કરે કે મારે હવે જાગૃતિમાં જ રહેવું છે, એ જ પુરુષાર્થ છે.

અક્ષમ વિજ્ઞાન એ જાગૃતિનો માર્ગ છે. જાગૃતિ વધતા વધતા પછી શુદ્ધ ઉપયોગમાં આવે. ત્યાર બાદ આગળ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા પદ આવે છે, એટલે કે દીવો ઓલવાય જ નહીં. તેમાંથી પછી આગળ પૂર્ણ અનુભવ-સ્પષ્ટવેદન સુધી પહોંચશે. છેવટે જાગૃતિ વધતી વધતી કુલ થાય ત્યારે કેવળજ્ઞાન થાય ! હવે મહાત્માઓ પાંચ આજ્ઞાને પૂરેપૂરી સમજીને પ્રેક્ટિકલ જીવનમાં વાપરીને જાગૃતિનો પુરુષાર્થ માંડે એ જ અભ્યર્થના.

જય સચ્ચિદાનંદ.

જ્ઞાતી કૃપાથી મહીલો જાગૃત

દેહાધ્યાસ છૂટતા આત્મ અનુભવ

પ્રશ્નકર્તા : આત્માનો અનુભવ થઈ જાય એટલે શું થાય ?

દાદાશ્રી : આત્માનો અનુભવ થઈ ગયો એટલે દેહાધ્યાસ છૂટી ગયો. દેહાધ્યાસ છૂટી ગયો એટલે કર્મ બંધાતા અટકી ગયા. એને સંવર રહે. પછી શું જોઈએ વધારે ?

પહેલા ચંદુલાલ શું હતો અને આજે ચંદુલાલ શું છે એ સમજાય. ત્યારે એ ફરે શાને લઈને ? આત્મ અનુભવથી. પહેલા દેહાધ્યાસનો અનુભવ હતો અને આ આત્મ અનુભવ છે.

અનુભવ, લક્ષ ને પ્રતીતિ. પ્રતીતિ એ પાયો છે. એ પાયો થયા પછી લક્ષ ઉત્પન્ન થાય. પછી ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ લક્ષમાં રહ્યા જ કરે નિરંતર.

પ્રતીતિ એટલે આખી માન્યતા સો ટકા ફરી અને ‘હું શુદ્ધાત્મા જ છું’ એ જ વાત ચોક્કસ થઈ ગઈ અને ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ શ્રદ્ધા બેસે પણ ઊઠી જાય પાછી અને પ્રતીતિ ઊઠે નહીં. શ્રદ્ધા ફરી જાય, પ્રતીતિ ફરે નહીં.

એ પ્રતીતિ એટલે આપણે આ લાકડી અહીં ગોઠવી છે તેની ઉપર બહુ દબાણ આવે, તો આમ વાંકી થઈ જાય પણ સ્થાન છોડે નહીં. ગમે એટલો કર્મોનો ઉદય આવે, ખરાબ ઉદય આવે, પણ સ્થાન છોડે નહીં. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ ઊડી ના જાય.

તે અનુભવ, લક્ષ અને પ્રતીતિ આ ત્રણ રહે. પ્રતીતિ કાયમની રહે. લક્ષ છે તે અમુક ટાઈમ રહે. કંઈક બંધામાં કે કામમાં પડ્યા કે પાછું લક્ષ ચૂકી જવાય, અને કામમાંથી મુક્ત થાય કે પાછું લક્ષમાં આવી જાય. અને અનુભવ તો ક્યારે થાય, કે કામમાંથી, બધાથી પરવારી અને એકાંતમાં બેઠા હોય.

અને જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા થયા થોડીવાર ત્યારે અનુભવનો સ્વાદ આવે. જો કે અનુભવ તો વધ્યા જ કરે.

અમે જ્ઞાન આપીએ છીએ ને, ત્યારે જે કર્મો સ્વરૂપને અંતરાયભૂત હોય છે, લક્ષને અંતરાયભૂત હોય છે, એ બધા ભસ્મીભૂત થઈ જાય છે. લક્ષના અંતરાય તૂટી જાય છે અને શુદ્ધાત્માનું એને લક્ષ બેસી જાય છે. આ લક્ષ એ એક પ્રકારનો અનુભવ છે.

હવે પ્રતિતિ તો રહે, પણ જેટલી પછી જાગૃતિ હોય એટલું લક્ષ રહે. પણ પાછું લક્ષ કેટલું રહે ? જાગૃતિ પ્રમાણે હોય. એ ઉપાદાનના આધારે. એ લક્ષ એટલે શું ? ત્યારે કહે, ‘તમે ચેક લખો, તે ઘડીએ લક્ષ ના રહે. ગમે તે લખવાનું કામ કરો, તે ઘડીએ લક્ષ રહે નહીં.’ તો ભગવાન એને ગુનેગાર કહેતા નથી. પણ એ કામ કરી રહ્યા, જ્યારે નો વર્ક (કામ ન હોય), તે ઘડીએ લક્ષ રહે. ઈઝ ઈટ પોસીબલ (એ શક્ય છે) ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, રહે છે. અહીં ઉપાદાન એટલે યોગ્યતાને ?

દાદાશ્રી : હા. ઉપાદાન એટલે જેટલી જેટલી આ મિથ્યાત્વ દશામાં ધારણા કર કર કરી અને જે કર્યું હોય, તે મહેનત નકામી તો જાય નહીં. નુકસાનેય કરે અને બીજો ફાયદોય થાય ને ! ઉપાદાન તો ઊભું થાય ને ! એટલે એ છે તે યોગ્યતા. કોઈની યોગ્યતા વધારે હોય ત્યારે લક્ષ વધારે રહે. યોગ્યતા ઓછી હોય તોય પ્રતીતિ તો જાય નહીં.

અહંકાર જ અનુભવ કરનારો

પ્રશ્નકર્તા : આત્માનુભવ કોને થાય છે ? અનુભવ કરનાર કોણ ?

દાદાશ્રી : ‘પોતાને’ જ થાય છે. આ અજ્ઞાનથી જે ભ્રાંતિ ઊભી થઈ હતી, તે જતી રહે છે ને અસ્તિત્વપણું પાછું ઠેકાણે આવી જાય છે. ‘હું ચંદુભાઈ છું’ એ ભાન ‘જેને’ હતું, તેને હું એ ભાન છોડાવું છું ને ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’નું તેને જ ભાન થાય છે. જે સૂક્ષ્મતમ અહંકાર છે કે જેનો ફોટો ના પડી શકે, જે આકાશ જેવો છે, તેને અનુભવ થાય છે. એટલે એ અહંકાર જ અનુભવ કરનારો છે. પછી એ અહંકાર વિલય થઈ જાય છે, પછી ‘પ્રજ્ઞા’ ઊભી થાય. ‘અજ્ઞા’ની સત્તા ઊડી જાય છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે કે આમાં અહંકાર બેભાન હતો તે અહંકાર સભાન થયો ?

દાદાશ્રી : આ બેભાનપણું હતું તે આ સભાનપણું થયું. આ જાગૃતિ ઉત્પન્ન થઈ એટલે પેલું એ પ્રજ્ઞા થઈ અને પ્રજ્ઞા થઈ એટલે સભાનતામાં આવી ગયું બધુંય. અહંકાર-બહંકાર બધું સભાન થઈ ગયું. અને મન ને એ બધું સભાન ના કહેવાય. ઈન્દ્રિયો, મન સભાન હોઈ શકે નહીં. એ ભાનમાં હોય જ નહીં કોઈ દહાડો. અને ઈન્દ્રિયો સભાન હોય નહીં. સભાન આપણે, જે બેભાન થયા’તા. અહંકાર બેભાન હતો, તે સભાન થયો.

સંપૂર્ણ જાગૃત ક્યારે થાય ? અહંકારનો વિલય થાય ત્યારે.

‘હું ચંદુભાઈ છું’ એ (જીવતો) સ્થૂળ અહંકાર છૂટ્યો, પછી સૂક્ષ્મ, સૂક્ષ્મતર અને છેલ્લે સૂક્ષ્મતમ અહંકાર હોય છે. સૂક્ષ્મતમ અહંકારને અનુભવ થાય છે કે ‘હું શુદ્ધાત્મા છું.’ જે આજ સુધી અવળો ચાલ્યો હતો, તે પાછો ફર્યો. ‘આ’ જ્ઞાન પછી તમારે હવે સ્થૂળ અહંકાર રહે, કે જે નિર્જીવ છે. સજીવ ભાગ ખેંચાઈ ગયો. સ્થૂળ અહંકારનો ફોટો પડે. પછી રહે છે સૂક્ષ્મ, સૂક્ષ્મતર ને સૂક્ષ્મતમ અહંકાર, કે જેને અનુભવ થાય છે.

પ્રશ્નકર્તા : અનુભવ પામનાર ને અનુભવ જોનાર એ બે જુદા કે એક ?

દાદાશ્રી : બેઉ એકના એક જ. દેખ્યો તે એક ને પામ્યો તે એક, બેઉ એકના એક. અહંકારને જો અનુભવ ના થાત તો એ કહેત કે મને અનુભવ ના થયો ને અનુભવ થાય એટલે પ્રજ્ઞાને સત્તા સોંપી દે કે આ તમારી ગાદી. અનુભવ પામ્યો ને અનુભવ જોયો, તે બેઉ એકના એક ! ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એવું ભાન થવું જોઈએ, એનું નામ અનુભૂતિ.

ભેદવિજ્ઞાનથી શુદ્ધાત્માની જાગૃતિ-ભાન

પ્રશ્નકર્તા : ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ તેમ સમજાયું છે, પરંતુ તેનું નિરંતર ભાન રહેતું નથી.

દાદાશ્રી : ભાન શું વસ્તુ છે એ તમને સમજાવું કે કોઈ સિગરેટ પીતો હોય, તે એનો છોકરો મહીં આમ હાથ અડાડવા જાય. હવે આ છોકરાને આ રોગ ક્યારે જશે ? કોઈ પીવે ત્યારે એને આ હાથ અડાડવા જેવું કરતો હોય ને આમ આમ કરે. એ તો પછી એક દહાડો એનો આમ હાથ પકડી જરા સિગરેટ અડાડી આપીએ. એ ખૂબ દઝાય. પછી એ અનુભવ ભૂલે નહીં આખી જિંદગી. સળગતી સિગરેટનું જરા લાલ દેખાયું કે ભાગે, લાલ દેખાયું કે ભાગે, એનું નામ અનુભવ કહેવાય. એવો અમે તમને આત્માનો અનુભવ કરાવી આપ્યો છે. ત્યારે તમને શુદ્ધાત્મા રહે છે, એમ ને એમ તે રહેતો હશે ?

અમે તો દઝાડ્યા વગરેય કરી આપીએ આત્માનો અનુભવ. આ જગતમાં વસ્તુઓનો અનુભવ હઉં દાઝીને કરવો પડે, પણ આ આત્માનો અનુભવ તો પરમાનંદ ! આમાં દાઝવા-કરવાનું નહીં. અમારી જોડે બેસો ત્યારથી જ આનંદ ઉત્પન્ન થાય. શુદ્ધાત્માનું નિરંતર ભાન રહે જ છે, તેથી વધારે શું જોઈએ ?

આ દેહ અને આત્મા જોડે રહે છતાંય આ દેહ કોઈ દહાડો ચેતન થાય નહીં અને આત્મા જડ થાય નહીં. એટલે આત્મા ને દેહ બે જોડે રહેવા છતાં પણ તમે કહો કે હવે મારામાં તો પુદ્ગલ ને આ બધું છે અને મારો આત્મા શી રીતે જુદો પડે ? પણ ના, આત્મા ટંકોત્કીર્ણ જ છે.

હવે એ ટંકોત્કીર્ણને લઈને આજે આપણે આત્મા જુદો કરી શકીએ છીએ, નહીં તો થઈ શકે નહીં. કેટલાય કાળથી બગડી ગયેલું બધું અંદર, પણ ટંકોત્કીર્ણ સ્વભાવને લઈને જ્ઞાની પુરુષોને આ ભેદવિજ્ઞાન હોય એટલે એ ડિમાર્કેશન લાઈન નાખી આપે કે આ આત્મા ને આ અનાત્મા, એ છૂટું કરી આપે કે છૂટું પડી જાય. એ છૂટું પડે એટલે તેની જોડે જોડે એ જ્ઞાન જ એવું છે કે એ જ્ઞાનથી જે અગ્નિ ઉત્પન્ન થાય છે, એ પાપો ભસ્મીભૂત કરી નાખે બધા. અને તો જ જાગૃતિ આવે, નહીં તો જાગૃતિ આવતી હશે કે આ બધાને ?

પ્રશ્નકર્તા : એટલે હંમેશાં હું પોતે આ બધી અવસ્થાઓમાં જુદો જ છું !

દાદાશ્રી : બધાયે જુદા છે, પણ એનું ભાન થવું જોઈએ ને ! એ ભાન થાય નહીં ત્યાં સુધી નકામું છે. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ ભાન થવું જોઈએ. ‘હું જુદો છું’ એવું ભાન થવું જોઈએ. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ ભાન થાય એટલે ‘જુદો છું’ એનું ભાન થઈ ગયું કહેવાય.

પહેલેથી છેલ્લા સ્ટેશનની મુસાફરી

પહેલું છે તે શુદ્ધાત્મા અને જે પરમાત્મા છે તે જાતે ખુદ, રિયલ વસ્તુ છે, એ સ્ટેશન જુદું છે અને શુદ્ધાત્મા સ્ટેશન જુદું છે. શુદ્ધાત્મા એ તો વસ્તુ સ્વરૂપનું પહેલામાં પહેલું ‘પરું’ છે. પછી એવા કેટલાય ‘પરાં’ આવે, ત્યારે પછી મૂળ

સ્ટેશન આવે. જેમ જેમ અનુભવ વધતા જાય ને, તેમ તેમ ‘પરું’ આગળનું આવતું જાય, સ્ટેશન બદલાતું જાય. આ પહેલા સ્ટેશને તમને ઉતારી પાડ્યા છે, મોક્ષની બાઉન્ડ્રીમાં. શુદ્ધાત્મા એ પહેલું સ્ટેશન, ત્યાંથી સેન્ટ્રલ સ્ટેશન તરફ જાય, ત્યારે પછી છેલ્લું સ્ટેશન આવે.

જ્ઞાની પુરુષ પાસેથી આત્મજ્ઞાન જે સમજમાં આવી ગયું, એનાથી પરાં શરૂ થઈ જાય. બાકી સાધુઓ બોલે ‘શુદ્ધાત્મા’, તો કશું વળે નહીં. અનંત અવતાર સુધી ગા ગા કરે, તોય કશું વળે નહીં. શુદ્ધાત્માનું ભાન થવું જોઈએ અને ‘હું ચંદુલાલ છું’ એ ભાન છૂટી જવું જોઈએ. ભાન એટલે જાગૃતિ.

‘જ્ઞાની ફૂપા’થી લક્ષ-જાગૃતિ વર્તે

આપના જેવા આવી મને કહે, કે ‘સાકર ગળી છે, એવું અમને ચખાડો.’ એટલે પછી હું મોઢામાં મૂકી આપું કે ‘ધીસ ઈઝ ઘેટ (આ તે છે).’ એ ત્યાંથી નિરંતર આત્મામય થઈ ગયો પછી, એક ક્ષણવાર આધુંપાછું નહીં પછી. નિરંતર આત્મામય, ચોવીસેય કલાક, સંપૂર્ણ જાગૃતિ !

જાગૃતિ થયા સિવાય પોતાનું ભાન પ્રગટ થાય નહીં. સંપૂર્ણ જાગૃતિ આવે તો પોતાનું ભાન પ્રગટે.

જાગૃતિ એ જ જ્ઞાન. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એમ રહ્યા કરવું એ ભાવ નથી, પણ એ લક્ષ-સ્વરૂપ છે; અને લક્ષ થયા વગર ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ તેવું રહે જ નહીં. ‘શુદ્ધાત્મા’નું લક્ષ બેસવું એ તો બહુ મોટી વાત છે ! અતિ કઠિન છે ! લક્ષ એટલે જાગૃતિ અને જાગૃતિ એ જ્ઞાન જ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એ જાગૃતિ કોણ ઉત્પન્ન કરે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ, અમે જ્ઞાન આપીએ ને, તે જ્ઞાન પોતે જ પછી કરે, અમારે પછી કરવાનું

નહીં. જ્ઞાન જ આખો દહાડો નિરંતર કામ કર્યા કરે. એમનેય કશું કરવાનું નહીં, એ જ્ઞાન જ કર્યા કરે.

હવે જાગૃતિ ક્યારે આવે ? કૃષ્ણ ભગવાને શું કહ્યું છે, કે 'જ્ઞાની પુરુષ' પાપોને ભસ્મીભૂત કરી નાખે અને પછી નિરંતર જાગૃતિ રહે. નિરંતર જાગૃત રહેવું એ છેલ્લી દશા છે. એટલે મૂળ વસ્તુ જાગૃતિ જોઈએ. તમને જાગૃતિ ઓછી છે ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, દાદા. એટલે સતત આત્માનો અનુભવ થવો જોઈએ.

દાદાશ્રી : હા. સતત એટલે નિરંતર, રાત્રેય ભૂલાય નહીં. ત્યારે જ જાણવું કે આપણે કંઈક પામ્યા. નહીં તો બીજું તો કામનું જ નહીં ને !

ભગવાનની કૃપા થતાંની સાથે જ એ પોતે જાગૃત થઈ જાય છે. એ જાગૃતિ પછી જતી નથી, જાગ્યા પછી એ જતી નથી. પછી નિરંતર જાગૃત રહેવાય. એટલે નિરંતર પ્રતીતિ રહેવાની જ. પ્રતીતિ ક્યારે રહે ? જાગૃતિ છે તો પ્રતીતિ રહે. પહેલી જાગૃતિ, પછી પ્રતીતિ.

આત્માના જ્ઞાનથી અનુભવ સુધી...

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતીતિ એટલે શું ?

દાદાશ્રી : પ્રતીતિ એટલે દર્શન.

પ્રશ્નકર્તા : દર્શન એટલે શું ?

દાદાશ્રી : દર્શન એટલે જે સમજની ગેડ બેસી ગયેલી.

પ્રશ્નકર્તા : આ પ્રતીતિને દર્શન કહીએ તો લક્ષ શેમાં સમાય ?

દાદાશ્રી : તે પ્રતીતિ દર્શનમાં જાય. લક્ષ છે તે જાગૃતિમાં જાય. લક્ષ એટલે જાગૃતિ. અને જે પ્રતીતિ થયેલી તે અનુભવમાં આવવું તેનું નામ

જ્ઞાન થયું કહેવાય. 'હું શુદ્ધાત્મા છું' એ દર્શન, એનો અનુભવ થાય એ જ્ઞાન.

પ્રશ્નકર્તા : આપણે આત્માનું જ્ઞાન કહીએ અને પછી આત્માનો અનુભવ કહીએ, તે આત્માનો અનુભવ અને આત્માના જ્ઞાનમાં ફરક શું ?

દાદાશ્રી : આત્માનું જ્ઞાન સંપૂર્ણ કહેવાય અને અનુભવ અંશે અંશે કહેવાય. અંશજ્ઞાનને અનુભવ કહ્યો અને સર્વાંશજ્ઞાનને જ્ઞાન કહ્યું. અંશે અંશે વધતો વધતો અનુભવ સંપૂર્ણ થાય.

પ્રશ્નકર્તા : અત્યારે જેને આપ જ્ઞાન આપો છો, એ લોકોને આત્માનું જ્ઞાન થાય કે આત્માનો અનુભવ પણ થાય ?

દાદાશ્રી : બધાને અનુભવ જ થાય છે. અનુભવ જો ના હોય તો પછી આત્મા જ નહીં ને !

પ્રશ્નકર્તા : અનુભવની અંદર જ છે તે જાગૃતિ આવે છે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ રહે જ.

પ્રશ્નકર્તા : એ જ અનુભવને ?

દાદાશ્રી : નહીં, જાગૃતિ છે તે એવી વસ્તુ છે કે જેનાથી બીજા બધા અનુભવ આપણને થાય છે. એક બાજુ લખીએ કે પહેલાં ચંદુભાઈ હતા, તે કેવા હતા, અને અત્યારે ચંદુભાઈ શું છે ? એ શું કારણથી ? ત્યારે કહે કે આ 'જ્ઞાન' મળ્યું એના પ્રતાપે, જાગૃતિના પ્રતાપે. આ આત્મા તરફની દિશા જાગી ગઈ છે, રાઈટ દિશામાં અને આ રોંગ દિશામાં હતા તે આખોય ચેન્જ મારે. હુંડ્રેડ પરસેન્ટ ચેન્જ લાગે.

પ્રશ્નકર્તા : હા, એટલે ચેન્જ થાય, બરાબર. પણ ચેન્જ થાય ક્યારે, જાગૃતિ આવ્યા પછી ચેન્જ થાય ને ?

દાદાશ્રી : આ જ્ઞાન આપીએ પછી એને જાગૃતિ આવી જ જાય.

પ્રજ્ઞા અને જાગૃતિની જુગલ જોડી

પ્રશ્નકર્તા : જે જાગૃતિ આવી, તે અહંકારને કે આત્માને ?

દાદાશ્રી : એ તો આત્માનેય નહીં ને અહંકારનેય નહીં. એ તો પ્રજ્ઞાને. આત્મા તો જાગૃત જ છે નિરંતર. આ તો પ્રજ્ઞા જે એમાંથી છૂટી થયેલી છે તેનામાં આવ્યું, આ પ્રાપ્ત થયું એ.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રજ્ઞાશક્તિ અને જાગૃતિમાં કંઈ ફેર ?

દાદાશ્રી : એ જાગૃતિ ફૂલ (પૂર્ણ) થાય ને એટલે પ્યોર થતું થતું ફૂલ થાય ત્યારે કેવળજ્ઞાન કહેવાય. પ્રજ્ઞાશક્તિ પછી ખલાસ થાય છે. પ્રજ્ઞાશક્તિ આપણને મોક્ષે જતાં સુધી હેલ્પ કરે. આત્મા તો નિરંતર કેવળજ્ઞાન જ છે. અજવાળાને કશું અડે નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : હવે મોક્ષમાં પહોંચી ગયા પછી જાગૃતિ કાંઈ કામ કરે ખરી ?

દાદાશ્રી : ના, પછી જાગૃતિ હોય જ નહીં. ત્યાં તો પ્રકાશ જ ! પોતે જ હોય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે ઠેક સુધી જાગૃતિ અને પ્રજ્ઞાશક્તિ હોય ?

દાદાશ્રી : હા, પ્રજ્ઞાશક્તિ અને જાગૃતિ બે સાથે ચાલે. પ્રજ્ઞાશક્તિ એને વાળ વાળ કરે અને જાગૃતિ એ પકડી લે.

અવેર-બિવેર-એલર્ટ-એક્ઝેટનેસ

પ્રશ્નકર્તા : સામાન્યપણે જાગૃતિ કોને કહેવાય ?

દાદાશ્રી : દિવસ તો આખો જાય છે, તેમાં ખાવાનું, પીવાનું, ચા-પાણી વગેરેનો હિસાબ મળી રહે છે. તે આખો દિવસ જાગૃતિ નહીં હોવાથી

કશામાં ને કશામાં, કોઈ પણ વિષયમાં ગૂંચવાયેલો રહે છે. તમે જે જાગૃતિ સમજો છો તે જગત સંબંધી કોઈ એક વિષયમાં પડ્યો હોય તેને કહો છો. તે તો 'સબ્જેક્ટ' જાગૃતિ કહેવાય. જગતના લોકોને તો વિષય અને લક્ષ્મીમાં જ જાગૃતિ હોય; જ્યારે યથાર્થ જાગૃતિ તો દરેક જગ્યાએ હોય, સર્વગ્રાહી હોય.

પ્રશ્નકર્તા : (આ જાગૃતિ એટલે) પેલા ચાર શબ્દો તમે એક વખત કહ્યા હતા કે અવેર, બિવેર, એલર્ટ ને એક્ઝેક્ટ, એ જ છે ? એ જરા સમજાવો ને !

દાદાશ્રી : અવેરનેસ, બિવેરનેસ, એલર્ટનેસ, અને એક્ઝેક્ટનેસ, એ શું ? અવેરનેસ હંમેશાંય છે તે ઈન્દ્રિય વિષયોને માટે જ છે. ઈન્દ્રિય વિષયોની જાગૃતિ માટે અવેરનેસ એપ્રોપ્રિએટ શબ્દ છે.

અવેરનેસ શબ્દ છે તે ફોરેનર્સ માટે છે. ઈન્ડિયન માટે અવેરનેસની જરૂર નથી. આપણા મજૂરોય છે તે બિવેર થયેલા છે. શું છે ? એટલે ફોરેનને માટે અવેરનેસની જરૂર છે કે જે લોકો ઈન્દ્રિયોમાં જ મસ્ત રહેલા છે.

જે વિષયોમાં રહેતા હોય ને ખાવા-પીવામાં ને માખણ ને પાંઉમાં ને એમાં જ આખો દહાડો ચિત્ત હોય એમનું. એમની લેડીઓનુંય એમાં ચિત્ત હોય અને પુરુષોનુંય એમાં ચિત્ત હોય. આખો દહાડો વિષયમાં જ હોય મૂઆ. કપાય તો એમને હોય જ નહીં. કપાય તો બહુ જ નાના નાના હોય. ક્રોધ-માન-માયા-લોભ તે કેટલા ? આવડા આવડા, અને હિન્દુસ્તાનના સો ફૂટ ઊંચા. એમનો એક ઈંચ ઊંચો ને હિન્દુસ્તાનના લોકોના ક્રોધ-માન-માયા-લોભ સો ફૂટ ઊંચા. બોલો ! એટલે એમને અવેરનેસ હોય. એમને ભાન ના રહે, આખો દહાડો !

પ્રશ્નકર્તા : અવેરનેસ એટલે સાક્ષીરૂપ ?

દાદાશ્રી : હા, સાક્ષીરૂપ જ તો. એટલે એ નાનામાં નાની જાગૃતિ. અવેરનેસ એટલે શું ? આખો દહાડો વિષયોમાં જ તન્મયાકાર રહેતો હોય, તે ભાન જ ના હોય. એને જરા જાગૃતિ આપવાનું એક સાધન, એટલે અવેર ! સમજાયું ભઈ તમને ?

અવેરનેસ ઉપર બિવેરનેસ છે, તે ઉપલી ગ્રેડની જાગૃતિ. એનાથી ઉપલી ગ્રેડની એલર્ટનેસ છે. અને એનાથી ઉપલી ગ્રેડની એક્ઝેક્ટનેસ છે. તમને કઈ ગમે ?

પ્રશ્નકર્તા : સૌથી ઉપર, એક્ઝેક્ટનેસ.

દાદાશ્રી : ઉપર, એટલી બધી શું કરવી છે તમારે ? હમણે તો અવેરનેસ સંભારતા'તા.

પ્રશ્નકર્તા : હા, પછી બિવેરનેસ એટલે શું ?

દાદાશ્રી : બિવેરનેસ, હવે એ ફોરેનમાંય ખરું અને આપણે અહીં એ ખરું. એ છે તે ઈન્દ્રિયોની આગળની ચેતના છે.

પ્રશ્નકર્તા : ઈન્દ્રિયોની આગળની ચેતના છે.

દાદાશ્રી : હા. એટલે જોડે જો આવ્યો, ચોર બેઠો હોય ને, તો ગણહારા (ઈશારા) ઉપરથી સમજી જાય. બિવેર ! પેલું બોર્ડ ઉપર લખેલું હોય, 'બિવેર ઓફ થીવ્સ.' પણ આ બિવેર એ એને વર્તનામાં આવી જાય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે જોઈને જ, હા.

દાદાશ્રી : જોડે બેઠો ને ગણહારો લાગે એટલે આવ્યો છે ગજવા કાપનારો, એવું સમજી જાય. એવી જાગૃતિ હોય આ. પછી એલર્ટ કોનું નામ કહેવાય ? અંદર એલર્ટ હોય બધું, બહાર એલર્ટનેસ હોય.

બિવેર એટલે આપણા ઘણા ખરા લોકો છે તે ગાડીમાં બેસે ને, ત્યાંથી બિવેર તરીકે, તે કાપી લેશે તો શું કરવાનું એ બિવેર જ રહે છે. અને એલર્ટમાં તો આ વકીલ હોય, ડોક્ટર હોય, પોતપોતાના ધંધામાં એલર્ટ, સંપૂર્ણ. સંપૂર્ણ એલર્ટ. અને બીજા ખૂણા બધા એમના કોરાધાકોર, જાગૃતિ જ નહીં. કેવી ? એક ખૂણામાં જ જાગૃતિ એનું નામ એલર્ટનેસ.

એલર્ટનેસની આગળ છેલ્લું તો આ એક્ઝેક્ટનેસ છે. એટલે એલર્ટનેસ એટલે શું ? જાગૃતિ ઈન વન કોર્નર અને એક્ઝેક્ટનેસ એટલે એવરીવ્હેર, ઈન ઓલ કોર્નર્સ જાગૃતિ.

આપણે આ વિજ્ઞાન છે ને, આ વીતરાગોનું વિજ્ઞાન, એ 'એક્ઝેક્ટનેસ' છે. શું છે ? 'એક્ઝેક્ટનેસ.'

અવેરનેસથી આગળ 'બિવેરનેસ', એની આગળ 'એલર્ટનેસ', અને એની આગળ 'એક્ઝેક્ટનેસ', એટલે ત્રણસો સાંઈઈ ડિગ્રીમાં, બધે જાગૃતિ રાખવી. જ્યારે 'એલર્ટનેસ'વાળા હોય ને, તે પોતાના ધંધા એકલામાં જ, એક જ ખૂણામાં રાખે. બીજું છોકરાંનું, એ ભણે છે કે શું થાય છે, એ બધી જાગૃતિ ના હોય. અને 'બિવેરનેસ' એટલે શું કે હરેક બાબતમાં જાગૃતિ, ચેતવું, સાવચેત રહેવું, સાવધ રહેવું. 'અવેરનેસ' શું કહે છે, કે આ ઈન્દ્રિય જ્ઞાનમાં જે તન્મયાકાર છે એની પર જાગૃતિ રાખો.

પ્રશ્નકર્તા : આપણને (ઈન્ડિયનોને) એની જાગૃતિ આવી ગઈ છે. હવે આપણે ચેતીએ છીએ એમ.

દાદાશ્રી : એ તો ઘણા કાળથી આપણને આવી ગયેલી છે. ત્યાર પછી તો આપણે 'બિવેરનેસ'માં આવ્યા, 'બિવેરનેસ'થી આગળ 'એલર્ટનેસ'માં આવ્યા, ફક્ત 'એક્ઝેક્ટનેસ' નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : અહીં આપણો હિન્દુસ્તાનનો જન્મ, જન્મતાની સાથે જ 'બિવેરનેસ' હોય.

દાદાશ્રી : જન્મ્યો ત્યારથી જ 'બિવેરનેસ.' બાળક હોય ત્યાંથી જ 'બિવેરનેસ' હોય.

પ્રશ્નકર્તા : હા, દાદા બિવેર તો થઈ ગયા, પણ લોક અટકી ગયું છે. આગળ કોઈ કંઈ કરતું નથી, પ્રયત્ન નથી કરતા.

દાદાશ્રી : નહીં, એ તો આગળ સહજ જ થયા કરે છે. એ 'બિવેરનેસ' થાય ને ! પછી આગળ કોઈ પણ ધંધો કર્યો, કે ભઈ ઈન્કમટેક્ષનો 'એક્સપર્ટ' થયો. અરે, લાઈન પકડી 'એક્સપર્ટ' થયો એટલે એમાં બિલકુલ 'એલર્ટ' હોય એ.

એક્ઝેક્ટનેસ એ સંપૂર્ણ જાગૃતિ

એલર્ટનેસની ઉપર અમારું એક્ઝેક્ટનેસ છે આ. એક્ઝેક્ટનેસ ! સંપૂર્ણ જાગૃતિ હોય ! એક ક્ષણવાર આઘીપાછી ના થાય. ઊંઘમાંય જાગૃતિ આઘીપાછી ના થાય.

પ્રશ્નકર્તા : એને કહેવાય જાગૃતિ.

દાદાશ્રી : કેવળ જાગૃતિ. નિરંતર જાગૃતિ રહે એનું નામ એક્ઝેક્ટનેસ ! બધામાં એક્ઝેક્ટ જ રહે. નિરંતર જાગૃતિ રહે, એને એક્ઝેક્ટનેસ હોય. હવે અત્યારે એ સંપૂર્ણ જાગૃતિ રહેતી નથી, આ કાળને લઈને. સહજ, અંશે ઊણી રહે છે.

આ સંસારમાં જે એલર્ટનેસ રહે છે, એ આત્મામાં આવી જાય તો કામ થાય. (પણ) એ એલર્ટનેસ આવી શકે નહીં, એમ ને એમ, સીધી રીતે. આ અમે એક્ઝેક્ટનેસ આપીએ છીએ એટલે આવે છે. એ એક્ઝેક્ટનેસ નથી આવતી પણ ત્યાં એલર્ટનેસ સુધી આવીને ઊભું રહે છે. એલર્ટનેસ કેમ કહી ? ત્યારે કહે છે, જાગૃતિ કેમ બોલ્યા ? ત્યારે કહે, થોડીક નિદ્રા છે. એક્ઝેક્ટનેસમાં નિદ્રા નથી. એલર્ટનેસ એટલે જાગૃતિ. જાગૃતિ કેમ

કહી ? ત્યારે કહે, થોડીક નિદ્રા છે માટે જાગૃતિ કહી. ઝોકા આવે છે તેથી એલર્ટનેસમાં કહેવાઓ. એક્ઝેક્ટનેસમાં ઝોકું જ ના હોય.

'એક્ઝેક્ટનેસ'માં આવવાનું છે. એમાં 'રિયલ' પણ સાચું છે ને 'રિલેટિવ' પણ સાચું છે. 'રિલેટિવ' જ્ઞેય સ્વરૂપ છે ને 'રિયલ' જ્ઞાતા સ્વરૂપ છે. 'જ્ઞેય-જ્ઞાતા' સંબંધ આવ્યો એ જ 'એક્ઝેક્ટનેસ.' 'એક્ઝેક્ટનેસ'માં જીવતા જ મોક્ષ અનુભવાય. 'એક્ઝેક્ટનેસ' એટલે સંપૂર્ણ જાગૃતિ !

તમારો આત્મા અનુભવ એ અંશ અનુભવ છે. અને અક્રમથી તમને સહજ પ્રાપ્ત થયેલો, તે તમને એમાં લાભ થાય, પણ હજુ પ્રગતિ માંડશો ને, તેમ અનુભવ વધતો જશે. જેમ જેમ જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય, ત્યાર પછી આખી વાત સમજવી પડે. પરિચયમાં રહી અને જ્ઞાન સમજી લેવાનું છે બધું.

જાગૃતિ અને જોવું-જાણવુંનો ભેદ

પ્રશ્નકર્તા : જોવું-જાણવું અને જાગૃતિ વચ્ચે શો ફરક ?

દાદાશ્રી : જોવું-જાણવું અને જાગૃતિ બે જુદી વસ્તુ છે. જોવું-જાણવું એ તો કરેક્ટનેસ છે અને જાગૃતિ તો વધ-ઘટ થાય. એ આવરણના આધીન છે. હમણે જો કદી દૂધપાક ખાધો હોય તો જાગૃતિ ડૂલ થઈ જાય અને ભૂખ્યા રહ્યા હોય તો જાગૃતિ વધી જાય.

મન શું બતાવે છે, એના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહેવાય ત્યાં સુધી જાગૃતિ લઈ જવાની છે. પછી એને લઈ જવી નહીં પડે ! એટલે જાગૃતિ કોને કહેવાય ? વિચાર આવતાં પહેલા જ સમજાય કે આ તો જ્ઞેય છે ને હું જ્ઞાતા છું.

ફેર, ઉપયોગ અને જાગૃતિમાં

પ્રશ્નકર્તા : આત્માની જાગૃતિ અને આત્માનો ઉપયોગ એ બે વચ્ચે શું ડિફરન્સ ?

દાદાશ્રી : ડિફરન્સ તો આ લાઈટ સળગ્યા કરતી હોય, આપણે કશું કામ ન કરીએ અને ઊંઘ્યા કરીએ, તો લાઈટ નકામી જાય ને ? અને આ લાઈટનો પ્રકાશ હોય એ જાગૃતિ જ છે, પણ વાંચીએ તો ઉપયોગ કર્યો કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે જાગૃતિને એક જગ્યા નક્કી કરવી, એનું નામ ઉપયોગ ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ તો હોય જ, જ્ઞાન આપીએ એટલે. એનું કામ કરી લેવું. જાગૃતિ તો વહી જાય એમ ને એમ, ઉપયોગ કરીએ તો કામ લાગે.

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિના સંદર્ભમાં ઉપયોગ કોને કહેવો ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ આ સંસાર બાજુ વાપરવી તે દુરુપયોગ કહેવાય ને આ બાજુ, આપણે આત્મા ભણી, ધર્મ ભણી વાપરીએ તો સદુપયોગ કહેવાય, શુભ ઉપયોગ કહેવાય. અને આત્મજાગૃતિમાં આવ્યા પછી શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : ઉપયોગ મૂળ આત્માનો હોય છે ને ?

દાદાશ્રી : ના, આત્માનો ઉપયોગ ના હોય.

પ્રશ્નકર્તા : તો આ ઉપયોગ કોનો છે એ હજી નથી સમજાતું.

દાદાશ્રી : ઉપયોગ બધો અહંકારીનો. આત્મા પ્રાપ્ત કર્યા પછી, આત્માની દૃષ્ટિ થયા પછી એનો આત્મા બાજુ ઉપયોગ જાય છે એ સ્વઉપયોગ કહેવાય છે અને આ બીજી બાજુ જાય તો પરઉપયોગ કહેવાય છે, બસ. ઉપયોગ એટલે જાગૃતિ કઈ બાજુ વાપરી તે જ જોવાનું. આત્મા ઉપયોગ સ્વરૂપ નથી.

અક્રમમાં મુખ્ય છે જાગૃતિ જ

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિથી ઉપયોગ રહે કે ઉપયોગથી જાગૃતિ રહે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિથી ઉપયોગ રહે અને ઉપયોગ હોય તો ફરી જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય.

જાગૃતિ જ મુખ્ય વસ્તુ છે અને એ જાગૃતિ સંપૂર્ણ થઈ, એનું નામ કેવળજ્ઞાન છે. બીજું કશું છે નહિ. ઉપયોગ તો જાગૃતિનું પરિણામ છે.

જાગૃતિ દેખાડે ત્રિજદોષ

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ એ આત્માનું લક્ષ મેળવવા માટે જ ને ?

દાદાશ્રી : ના, લક્ષ તો મળી ગયું. જાગૃતિ એટલે આ પાંચ વાક્યો સાથે તરત જ જાગ્રત થઈ જાય, એટલે જ્ઞાન હાજર થઈ જાય. દરેકમાં જેને જ્ઞાન હાજર થાય, એનું નામ જાગૃતિ. દરેક વખતે, તમે પદ બોલતા હોય તે પદનો શબ્દેશબ્દ દેખાય ત્યારે જાણવું કે આ જાગૃતિ. આ અમે બોલાવીએ સીમંધર સ્વામીને નમસ્કાર, તે ઘડીએ અમારી જાગૃતિ તે પ્રમાણે જ કરતી હોય. તે જાગૃતિ વધારવાની છે. આમ કરતાં કરતાં વધતી જાય. થોડી આજે વધે, થોડી કાલે વધે, એમ કરતાં કરતાં સંપૂર્ણ જાગૃતિ વધે. જાગૃતિ જ લાવવાની છે. જાગૃતિથી પોતાના દોષો બધાં જ દેખાય. સામાના દોષ બિલકુલેય દેખાય નહીં. પોતાના દોષ દેખવામાં બિલકુલ નવરો પડે જ નહીં, એનું નામ જાગૃતિ.

સંપૂર્ણ જાગૃતિ વર્તે, ત્યારે પોતાની એક પણ ભૂલ ના થાય. એક પણ ભૂલ થાય એ અજાગૃતિ છે. દોષ ખાલી કર્યા વગર નિર્દોષ ના થવાય અને નિર્દોષ વગર મુક્તિ નથી.

પોતાની ભૂલો દેખે એ જ જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : પણ દાદા, આ જ્ઞાન લીધા પછી આપણી જાગૃતિ એવી આવે, આપણા પોતાના દોષ દેખાય ને, ખૂબ બધા પાપો દેખાય અને તેનો ગભરાટ થાય.

દાદાશ્રી : તેનો ગભરાટ રાખવાથી શું ફાયદો ? દેખનાર, હોળી જોનારો માણસ દાઝે ખરો ?

પ્રશ્નકર્તા : ના.

દાદાશ્રી : હોળી દાઝે, પણ હોળી જોનારો કંઈ દાઝે ? એ તો ચંદુભાઈને થાય, ત્યારે ખભો થાબડવો કે ભઈ, થાય છે. કર્યો છે તે થાય, કહીએ.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, એટલા બધા પાપો કરેલા અને એ જ્યારે દેખાય ત્યારે એમ થાય, કે આ દાદા ના મળ્યા હોત તો અમારું શું થાત !

દાદાશ્રી : પાપ પોતાનું દેખાયું ત્યારથી જ જાણીએ કે આપણી કંઈ ડિગ્રી થઈ ! આ જગતમાં કોઈ પોતાનું પાપ જોઈ શકે નહીં. કોઈ દહાડો દોષ જોઈ શકે નહીં. દોષ જુએ તો ભગવાન થાય.

પ્રશ્નકર્તા : પણ દોષો દેખાય નહીં એવું ના થાય ?

દાદાશ્રી : ના, ના દેખાય તો તો આત્મા જતો રહે. આત્મા છે તો દોષ દેખાય છે, પણ એ દોષો નથી, જ્ઞેય છે એ. દોષો દેખાય છે તેથી તો આત્મા જ્ઞાતા છે ને પેલું જ્ઞેય છે.

તમે તમારી ભૂલોને દેખો છો, આટલું બધું દેખો છો, એ જાગૃતિ ઓછી કહેવાય ? માણસ પોતાની ભૂલ જોઈ ના શકે. મોટા સાધુ-મહારાજ હોય ને, તે પોતાની ભૂલ તો બે-ત્રણ જોઈ શકે.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, કોઈવાર અફસોસ એમ થાય કે ક્ષણે ક્ષણે જાગૃતિ કેમ નથી રહેતી ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ એનું નામ કે ભૂલને ભૂલ જાણે. ભૂલને જુએ છે અને જાણે છે, ભૂલ થાય છે તેય જુએ છે, બસ. એ જાગૃતિ એનું નામ કે એને ખબર પડે કે આ ભૂલ થઈ ગઈ. ખબર પડે એનું નામ જાગૃતિ અને એ ખબર ન પડે એનું નામ જાગૃતિ નહીં.

કરનારો જુદો જાણ્યો એ જ જાગૃતિ

અહીં પેટેલો જાગૃતિમાં રહ્યા કરે. જાગૃતિ નામનું પદ ઊભું થઈ જાય. પોતે પોતાના દોષ દેખતો થાય. બધી જાગૃતિ ઉદયાકાર ના થાય. ઉદયનો વાંધો નહીં, ઉદયાકાર થાય તેનો વાંધો છે. ઉદય તો જ્ઞાનીનેય હોય અને અજ્ઞાનીનેય હોય.

જ્ઞાનીની નિશાની શું ? તરત જ પોતાના દોષ દેખાય એ જાગૃતિ હોય અને એમાંથી કેમ કરીને છૂટવું એ જ ભાવ નિરંતર રહે.

અસંયમને જોવું એ જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : આપણી જાગૃતિ પૂરતી છે કે નથી એ કંઈ રીતે ખબર પડે ?

દાદાશ્રી : એ તો વારેઘડીએ ખબર પડે આપણને આપણા સંયમ ઉપરથી. ચંદુભાઈને કો'ક માણસ આવીને કહે, 'તમે આ છોકરાને ભણાવો છો ને, તે બિલકુલ, બહુ જ ખરાબ રીતે ભણાવો છો.' એવું બધું બ્લેઈમ કર્યા કરતો હોય તમારે મોઢે, તે વખતે આ ચંદુભાઈ છે તે એને પાછું બ્લેઈમ કરે. અને તેને તમે જાણો કે આ ચંદુભાઈ અસંયમી થયા. એ જેને અસંયમ થયો એ જાણે છે એ જાણનાર સંયમી છે. એટલે આ જાગૃતિ છે કે નહીં, એ ખબર પડે કે ના પડે ? ગાળ ભાંડે તો આપણી જાગૃતિ મહીં ખબર પડી જાય. અગર તો સરસ કપડાં પહેરીને લગ્નમાં જતા હોઈએ અને કોઈ ઉપર થૂંકે તો એના ઉપર બચકાં નહીં ભરવા જતા જાગૃતિ મહીંથી ઉત્પન્ન થાય. આ ચંદુભાઈ એ વખતે બચકું ભરી લે, પણ તોય મહીં અંદરથી એમ થાય કે આ ન હોવું જોઈએ. એ જાગૃતિ અને એ જ સંયમ. અસંયમને જોવો એ જ સંયમ !

જાગૃતિ રોજિંદા જીવનમાં

પ્રશ્નકર્તા : હવે રોજિંદા જીવનમાં જાગૃતિ કેમ આવે ?

દાદાશ્રી : વ્યવહારમાં ક્લિયર (ઓખ્ખો) રહે, તો જાગૃતિ આવે. વ્યવહારમાં લોકો આંગળી કરે એ વ્યવહારમાં જાગૃતિ ના આવે. તમે વેપારી હો અને પછી એક દહાડો ત્રણ વાગે દુકાન ઉઘાડો, એક દહાડો પાંચ વાગે ઉઘાડો તો તમારામાં જાગૃતિ આવે નહીં અને તમારો વ્યવહાર બગડ્યો કહેવાય. વ્યવહારમાં આંગળી કરનાર ના જોઈએ. તારી પાછળ આંગળી કરે છે લોકો ?

પ્રશ્નકર્તા : ના.

દાદાશ્રી : માટે એ વ્યવહારમાં તું વ્યવહારિક થઈ જા. કોઈ આંગળી ના કરે, તો જાગૃતિ સારી આવશે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા થયા તોય વ્યવહાર તો રાખવો જોઈએ ને ?

દાદાશ્રી : વ્યવહાર થાય, તે એની મેળે થયે જ જાય. જ્ઞાતા-દ્રષ્ટામાં તો વ્યવહાર રહે જ. જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા થાય એટલે, નિશ્ચય નિશ્ચયમાં થઈ ગયો તો વ્યવહાર વ્યવહારમાં થઈ જાય. પણ એકંદરે ધ્યાન હોય જ એ તો. કારણ કે એ ધ્યાન આત્માને રાખવું નથી પડતું, એ ચિત્તનું હોય છે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ દાદા, આવું કેમ થતું હશે કે કોઈવાર જાગૃતિ રહ્યા કરે અને પછી બીજે વ્યવહારનું કરવાનું હોય એમાં ગુલ્લા વાગ્યા કરે.

દાદાશ્રી : પણ એવ વ્યવહારનું ત્યાંય રેગ્યુલર થવું જોઈએ ને ?

પ્રશ્નકર્તા : પણ એવું તૂટતું કેમ હશે ?

દાદાશ્રી : એ તો આપણે ગોઠવીએ તો જાગૃતિ રહે જ. આપણે ચંદુભાઈને કહીએ કે ભઈ, વ્યવહાર બગાડવો ના જોઈએ, ઓખ્ખો રહેવો જોઈએ. વ્યવહારમાં કશી બૂમ ના આવવી જોઈએ.

કચરો બળે તે વધે જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : પછી એ જાગૃતિને વધારવા માટે કશું કરવું પડતું નથી ?

દાદાશ્રી : કશું કરવું ન પડે, અને જેમ જેમ ફાઈલો ઓછી થતી જાય તેમ જાગૃતિ વધતી જાય. તમારે જાગૃતિ વધતી જવાની. કારણ કે જૂનો કચરો નીકળવાનો છે ને એટલે. બાકી આમને તો એની મેળે જ, તે જ દહાડે જાગૃતિ થઈ ગઈ ને ! પછી એમને જાગૃતિ રહે, નિરંતર. તમારે તો પેલો કચરો બાળ્યા પછી જાગૃતિ વધે.

પ્રશ્નકર્તા : એ કાર્ય-કારણ સંબંધ છે ને ?

દાદાશ્રી : હા, તે સંબંધ ખરો ને ! એ કચરો બધો બાળી નાખવો પડશે ને ! પછી તમને કોઈ જાતનું નુકસાન નહીં કરે કચરો. કચરો રહ્યો જ નહીં પછી. ખરી લાઈફ જ જીવવાનું ત્યારે ખરું લાગે ને ! આ તો લાઈફ બધી બગડી જાય !

પ્રશ્નકર્તા : શુદ્ધાત્મા થયા પછી, આ પુદ્ગલની પરિણતિમાં જે ફેરફાર થાય છે, તે શાથી દેખાય છે ?

દાદાશ્રી : એ જાગૃતિ વધ્યાથી.

પ્રશ્નકર્તા : એ જાગૃતિ વધી કોની, આત્માની વધીને ?

દાદાશ્રી : એ આત્માની નહીં. જે ઊંઘે છે, જેને ભ્રાંતિ છે તેની વધી છે.

જાગૃતિ જન્મે કડવાશમાંથી

આ આમને તો રાત-દહાડો કોઈને કશું દુઃખ ના થાય ને કોઈને કશુંય ના થાય, એમાં જ બધું ચિત્ત રહે. જેને આખો દહાડો સેવા-પરોપકારમાં ચિત્ત રહેતું હોય, તેને ઠંડક રહે. એટલે એને આ જ્ઞાનની જાગૃતિ ઓછી રહે. એના કરતાં લુચ્ચા

માણસને છે ને, તેને આ જાગૃતિ બહુ વધી જાય. કારણ કે એને બળતરા પેલી બહુ હોય ને, તે ઠંડક બહુ થાય. એટલે શ્રદ્ધા જબરજસ્ત ચોંટી જાય. પછી એ પ્રમાણે બધું જબરજસ્ત કરે. આવું કેલ્ક્યુલેશન છે બધું !

સારું કરવાવાળાને ઠંડક રહે. આ જ્ઞાન આપીએને અમે, એ જે ઠંડક થાય ને પેલાને, જે ખરાબવાળાને ઠંડક થાય તે ઓર પ્રકારની થાય, બહુ ઊંચા પ્રકારની. એની જાગૃતિ તે દહાડે જ જામી જાય. આમની મંદ જાગૃતિ રહે.

આ એમને કો'ક હરાવનાર મળે. 'તમારામાં અક્કલ નથી', આમતેમ બે-ચાર શબ્દ બોલે ને, એટલે તરત 'હું શુદ્ધાત્મા છું' એ જાગૃત થઈ જાય. બધા લોકો 'આવો, આવો, આવો' કહે એટલે પછી જાગૃતિ ના આવે. કડવાશ દહાડામાં બે-ચાર વખત આવે તો જાગૃતિ રહે.

એક નાનામાં નાની બાબત, ટાઢા પાણીમાં બોળ્યું કપડું અને સનલાઈટ (સાબુ) ઘાલે, અને ગરમ પાણીમાં બોળેલાં કપડામાં સનલાઈટ (સાબુ) ઘાલો તો આ બેઉમાં ફેર પડી જાય છે, તો આમાં તો કેટલો બધો ફેર પડી જાય !

જાગૃતિ અને પુણ્ય

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ એ પુણ્યના આધારે છે ? અથવા જાગૃતિ અને પુણ્યને સંબંધ ખરો ?

દાદાશ્રી : પુણ્ય તો જેમાં ને તેમાં હોય જ. સંજોગ બાઝવામાં પુણ્ય તો હોય જ. પણ આપણે નિશ્ચય હોવો જોઈએ કે મારે જાગૃતિ રાખવી જ છે કે પુરુષાર્થ કરવો જ છે.

પ્રશ્નકર્તા : અનુકૂળમાં ટાઢું પડી જાય અને પ્રતિકૂળતામાં વધારે જાગૃતિ રહે એવું કેમ ?

દાદાશ્રી : અનુકૂળમાં તો એવું છે ને, એને

મીઠું લાગે ને ! ઠંડો પવન આવતો હોય તો કલાક જતો રહે ને બહુ ગરમી હોય તો કલાક કાઢવો હોય તો કેટલો ભારે લાગે ! અને આ તો કલાક કાઢવો સહેજમાં નીકળી જાય. તેમ જમવાનું સારું હોય તોય ઝપાટાબંધ જમાઈ જાય અને ભૂખ લાગી હોય ને જમવાનું બધું એવું હોય તો પછી ના છૂટકે ખાવું પડે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ જાગૃતિ પ્રતિકૂળતામાં કેમ વધારે રહે છે ?

દાદાશ્રી : પ્રતિકૂળતા એ આત્માનું વિટામીન છે અને અનુકૂળતા દેહનું વિટામીન છે. અનુકૂળ સંયોગોથી દેહ સારો થાય. પ્રતિકૂળ સંજોગોમાં આત્મા સારો થાય. એ બધા સંયોગો ફાયદાકારક છે. સમજવું હોય તો બધા સંયોગો ફાયદાકારક છે.

અનુકૂળ ને પ્રતિકૂળ બધું બાહ્ય ભાગનું જ છે, બહારનો ભાગ છે ને તે જ વર્તે છે, આત્મા વર્તતો નથી. પ્રતિકૂળ હોય ત્યારે બાહ્ય ભાગ એક્સન્ટ થાય, ત્યારે આત્મા હાજર થાય. અનુકૂળતામાં બાહ્ય ભાગ પ્રેઝન્ટ હોય જ. એટલે આપણે આત્મા પ્રેઝન્ટ કરવો હોય તેને પ્રતિકૂળતા સારી અને દેહ પ્રેઝન્ટ કરવો હોય તો અનુકૂળતા સારી.

આપણે જો આત્મા થવું હોય તો પ્રતિકૂળતા લાભદાયી છે ને આત્મા ના થવું હોય તો અનુકૂળતા લાભદાયી છે. જાગૃતિના માર્ગ ઉપર ચાલ્યા એટલે પ્રતિકૂળતા ફાયદાકારક અને બેભાનતાના માર્ગ પર એ અનુકૂળતા ફાયદાકારક.

પ્રશ્નકર્તા : અનુકૂળતામાં પણ જાગૃતિમાં રહે તો વધારે ફાયદો ને ?

દાદાશ્રી : (જાગૃતિ) પૂરી ના રહી શકે. એટલે અમે પ્રતિકૂળ કરીએ ઉલટું, ના હોય તો.

પ્રશ્નકર્તા : અનુકૂળ ને પ્રતિકૂળ એ તો માનવા ઉપર છે ને કે સ્વાભાવિક હોય છે આમ ?

દાદાશ્રી : છે એકઝેક્ટ, પણ મન છે ત્યાં સુધી હોય જ ને ! જ્યાં સુધી મનનો આધાર છે ત્યાં સુધી હોય જ.

પ્રશ્નકર્તા : આ દેહ છે, એનેય પ્રતિકૂળ-અનુકૂળ લાગે જ ને બધું ?

દાદાશ્રી : ખરી રીતે દેહને લાગતું નથી, મનનું છે.

પ્રશ્નકર્તા : ગરમી લાગે ને એકદમ અકળામણ થઈ જતી હોય, તો આ ગરમી દેહને લાગે છે કે મનને લાગે છે ?

દાદાશ્રી : મનનું. દેહને કશું લાગે નહીં. બુદ્ધિ કહે એટલે મન ચાલુ થઈ જાય, બુદ્ધિ ના કહે તો વાંધો નહીં. બુદ્ધિ એટલે સંસાર જાગૃતિ.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતિકૂળતા એ અનુકૂળતા જ છે, એવી પણ અંદર ઊંધી ગોઠવણી કરી શકે છે ને, બુદ્ધિથી ?

દાદાશ્રી : હા, પણ જેને મોક્ષે જવું હોય એ ગોઠવણી કરે કે આ તો અનુકૂળ જ છે. ખરો લાભ આમાં છે પ્રતિકૂળતામાં. અમે ટાઢમાંય ઓઢેલું કાઢી નાખીએ, એટલે જાગૃતિ રહે.

પ્રશ્નકર્તા : એ વખતે કેવી જાગૃતિમાં રહો ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ જાગૃતિમાં રહી, નહીં તો જાગૃતિ ઊંધે છે.

પ્રશ્નકર્તા : આ ઠંડી લાગવાથી ઊંધ આવે નહીં. એટલે પછી જે જાગી ગયા, પછી જાગૃતિમાં રહેવાનું એવી રીતે ?

દાદાશ્રી : હા, નહીં તો ઊંધ આવી જાય. અને તે ઘડીએ કોઈ જગાડનાર હોય નહીં ને !

પ્રશ્નકર્તા : એ અંદર શું જાગૃતિમાં રહ્યા ?

દાદાશ્રી : બેભાનપણું ઓછું થઈ જાય ને !

જાગે એટલે તું જે કશું જાણતો હોય કે ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એવું જ હોય ને !

જાગૃતનું સાંનિઘ્ય વધારે જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ કેવી રીતે વધે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ વધારવી હોય તેણે જાગૃત જોડે બેસવું. એવું છે ને, બધા ઝોકાં ખાતા હોય તો પછી આપણનેય ઝોકાં આવે. બધા જાગૃત જોડે હોય તો, જો ઝોકું આવતું હોય એય બંધ થઈ જાય. માટે જાગૃત જોડે બેસવું. અત્યારે રાગ હોય તો બહુ ત્યારે જ્ઞાની ઉપર થાય કે જ્ઞાનીના ફોલોઅર્સ ઉપર થાય, બીજો બહાર તો નથી થતો ને ?

પ્રશ્નકર્તા : બીજો રાગ ના થાય.

દાદાશ્રી : તો આ રાગને તો પ્રત્યક્ષ મોક્ષનું કારણ કહ્યું છે. એ રાગથી તો આપણે એમની પાસે બેસવાના સંજોગો ભેગા થાય ને એનું ફળ આપણને જાગૃતિ ઊભી થઈ જાય. દીવો ઝપાટાબંધ સળગતો થઈ જાય. સ્ટેશન પર પ્લેટફોર્મ પર બેઠા હોય ને બધા, આપણી જોડેવાળા બેઠેલા બધા ઝોકાં ખાતાં હોય તો પછી આપણે સત્સંગ કરતાં કરતાંય ઝોકાં ખઈએ. એટલે આ જેની જોડે બેસીએ ને, તેવું ફળ મળે. ઊંઘતા જોડે બેસો તો ઊંઘતું ને જાગતા જોડે બેસે તો જાગૃતિનું ફળ મળે. ધંધા ઉપર જાય તો પછી એ લોકો જોડે જ બેસવું પડે ને ?

પ્રશ્નકર્તા : બેસવું પડે. એટલે એમાં અજાગૃતિ થાય ને ?

દાદાશ્રી : હા, થાય ને ! સ્વાભાવિક થાય. એટલે તેને તે વખતે જાણ્યા કરે ને, તેય એક જાગૃતિ છે. અજાગૃતિ ઉત્પન્ન થઈ છે આનાથી, એવું જાણ્યા કરે તેય એક જાગૃતિ છે.

પ્રશ્નકર્તા : દાદાજી, આ જાગૃતિને અટકાવનારા કારણો પાછળના છે કે અત્યારના પણ કોઈક છે ?

દાદાશ્રી : પાછળના કારણો તો બધા અજાગૃતિવાળા જ હતા. અત્યારે જે જ્ઞાન આપ્યું છે એ પછી આજ્ઞામાં રહે તો તેટલી જાગૃતિ ઊંચી રહે.

પ્રશ્નકર્તા : તો અત્યારના જાગૃતિને અટકાવનારા કારણો કયા એ ?

દાદાશ્રી : મારી જોડે બહુ પરિચયમાં ના અવાતું હોય, મારી વાત પૂરી સમજાતી ના હોય.

પ્રશ્નકર્તા : આપની વાતને પોતે પૂર્ણ રીતે સમજી શકે ખરો ?

દાદાશ્રી : કેમ ના સમજી શકે ? પરિચયમાં રહે ને પોતે સમજવાનું નક્કી કર્યું છે, પછી કેમ ના સમજી શકે ?

પ્રશ્નકર્તા : નક્કી કર્યા છતાં હજી નથી સમજાતું, એનું શું કારણ ?

દાદાશ્રી : પરિચય નથી. એનો સાંધો કાપી નાખે છે. આજ બે કલાક બેઠો અને પાછું કાચું કપાયું ને પાછો બીજે દા'ડે બે કલાક નકામા જાય, એના કરતાં આખું લાંબા સમય સુધી અખંડ બેઠો હોય ને, તો ઉકેલ આવે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ તો પછી બહારના સંયોગને આધીન છે ને ? આપનો સાંધો મેળવવાનો નિશ્ચય હોય...

દાદાશ્રી : એ બરોબર છે. તેથી આપણે કહીએ છીએ ને, વ્યવસ્થિત છે. એવા સંજોગ ભેગા થવા જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ નિશ્ચય છે માટે આગળ ભેગું થશે જરૂર ? આ નિશ્ચય છે એટલે વ્યવસ્થિત બદલાશે ?

દાદાશ્રી : એ તો બદલાય ને ! વ્યવસ્થિત બદલાયા જ કરે. નિશ્ચય આપણો જેવો હોય ને,

તે બાજુ જ વ્યવસ્થિત જાય. આપણો નિશ્ચય હોય ને જે દિશામાં, તે દિશામાં જ વ્યવસ્થિતને જવું પડે. વ્યવસ્થિતનો નિયમ એવો છે કે તારો નિશ્ચય કઈ બાજુ છે ?

પ્રશ્નકર્તા : પણ પેલા આગળના નિશ્ચય પછી તો ના નડે ને ?

દાદાશ્રી : આગળનું તો અહીં લેવાદેવા નથી. આજે શું નિશ્ચય છે ! પણ એ વિરોધાભાસ ના હોવો જોઈએ એ નિશ્ચય.

પ્રશ્નકર્તા : પણ પ્રકૃતિ આગળ બધા લાચાર હોય છે.

દાદાશ્રી : આમ અસામાન્ય પુરુષો જ ફક્ત પ્રકૃતિ આગળ લાચાર ના થાય. બાકી બધાય પ્રકૃતિ આગળ લાચાર.

જ્ઞાતીનું સાંલિધ્ય ખીલવે જાગૃતિ

આપણે અહીં છે તે લોકો ઘોંઘાટ કરતા હોય તો અહીં વાત ના સંભળાયને આપણને ? એના જેવું છે આ. મહીં કર્મનો ઉદય આવ્યો, તે ઘડીએ બધું મહીં આમ ગૂંગળામણ થાય. એનો વાંધો નહીં, એ નુકસાનકર્તા નથી. તે ઘડીએ કંઈ જાગૃતિ ગઈ નથી, જાગૃતિ જ હોય છે. આ જાગૃતિ પૂરેપૂરી રહેતી નથી, ઝોડું ખઈ જાય.

મેં કહ્યું, આ જાગૃતિ છે પણ ખીલી નથી. એટલા માટે અમે બોલ બોલ કરીએ તો ખીલે. આ સાઈડની ખીલે, પેલી સાઈડની ખીલે. આ કોર્નરની ખીલે, પેલા કોર્નરની ખીલે. એટલે બધી જાગૃતિ ખીલે. એટલા માટે બોલીએ, કરવાનું નથી કહેતા.

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિનો જે ક્રમ હોય એ પ્રમાણે જ જાગૃતિ રહે, એ જાગૃતિને વધારવાનો કોઈ રસ્તો ખરો ?

દાદાશ્રી : હા. અમારી પાસે બેસ-બેસ

કરે તો આ જાગૃતિ વધે. એટલા સારુ રોજ આવ આવ કરે છે ને લોકો ! નહીં તો એક જ દહાડો ના કરી દઉં ? સારા કાળમાં તો એક જ વખત કરવાનું હોય. આ તો કેટલા બધા દેવાળાવાળા ! હા, ભયંકર દેવાળાવાળા. નાદાર સીટની ઉપર બેઠેલા. તે રોજ રોજ વિધિઓ કરું તોય દેવું પતતું નથી. પણ છતાંય આમ કરતાં કરતાં પતી જશે.

વધે જાગૃતિ આમ

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ બહુ વધારવી હોય તો શું કરવું ?

દાદાશ્રી : હવે જ્ઞાન આપ્યા પછી જાગતા થાય. ત્યાર પછી પાંચ આજ્ઞા જેટલી પાળે એટલી એની જાગૃતિ વધતી જાય. જાગૃતિથી એ આજ્ઞા પાળીય શકાય અને તેનાથી જાગૃતિ પાછી વધતીય જાય. બીજો કોઈ ઉપાય નથી.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, પણ આમ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા પદમાં રહેવા માટે જાગૃતિ વધે એવું કંઈ કરવાનું ખરું ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ બધી વધી જવાની. દાદાનું જ્ઞાન લે, પાંચ આજ્ઞા પાળે તો નરી જાગૃતિ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એ પાંચ આજ્ઞા આમ વધારે સારી રીતે પાળીએ, એના માટે શું કરીએ ?

દાદાશ્રી : હા, એ એથી વધારે થશે બધું. દાદાના આશીર્વાદ લીધા એટલે વધે. જેમ આશીર્વાદ લઈએ, દર્શન કરીએ, વિધિ કરીએ તો વધતું જાય.

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ વધારવા માટે પ્રતિક્રમણનું હથિયાર એ વધારે કામ આવે ને ?

દાદાશ્રી : હા, તે હથિયાર વાપરવાનું જ છે ને ! પ્રતિક્રમણથી શું થાય, કે જાગૃતિ વધે એટલું જ નહીં, બીજો બધો બહુ લાભ થાય.

આજ્ઞાનું ફળ જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિ કોઈને ઓછી રહેતી હોય, તો એનો અર્થ એવો થયો કે આપની જે આજ્ઞા છે એ પાળવામાં ક્યાશ છે ?

દાદાશ્રી : આજ્ઞા પાળવાની જે શક્તિ છે ને, તે પેલી જાગૃતિ ઓછી રહે એટલે આજ્ઞા પાળી શકે નહીં બિચારો. અને પાળી ના શકે એટલે એનું ફળ એવું મળે. એટલે આજ્ઞા પાળવાની તો બિચારાને ઈચ્છા બધી બહુ છે, પણ જાગૃતિ કેમ ઓછી રહે છે ? ત્યારે કહે છે, અમુક અમુક એવા કર્મો બાંધેલા છે, કે જેને માટે ત્રણ કલાક ઊભું રહેવું પડે એક જગ્યાએ અને જે સીધા માણસો છે ને, એ તો એક વિચાર આવ્યો, તે દસ-પંદર મિનિટમાં એનો નિવેડો લાવી નાખે. તે એને આ જ્ઞાન હાજર રહે બરોબર, કમ્પ્લિટ. પણ કોઈ માણસ તો કલાક-કલાક સુધી એમાં છે તે ખોવાઈ જાય. એટલે આ જ્ઞાનમાં ત્યાં આગળ લોચો પડી જાય. છતાં આ જ્ઞાન એને હેલ્પ કરશે. કારણ કે નિકાલી બાબત છે ને, પેલું નિકાલ થતું થતું ચીકણો માલ ઊડી જશે અને પછી પેલો સારો માલ આવશે.

આપણે તો પાંચ આજ્ઞા પાળે કે મોક્ષ ! બીજો બધો તો ડખો કહેવાય. પછી આજ્ઞા ઓછી-વધતી પળાય તેનો વાંધો નહીં પણ પાંચ આજ્ઞાનું લક્ષ રહેવું જોઈએ. જેમ આ અહીં આગળ રોડ ઉપર ડ્રાઈવિંગ કરે છે, એના લક્ષમાં જ હોય કે ટ્રાફિકના કાયદા શું છે ! તે લક્ષમાં જ હોય, નહીં તો અથડાઈ પડે. અહીંનું અથડાયેલું દેખાય પણ ત્યાંનું અથડાયેલું દેખાય નહીં ને ! ને કચ્ચરઘાણ વળી ગયો હોય. લોકોને ખબર ના પડે.

નિરંતર, ચોવીસે કલાકની જાગૃતિ રહેવી જોઈએ. જો અમારા કલા પ્રમાણે, અમારી સંપૂર્ણ આજ્ઞા પ્રમાણે રહે ને એક ચિંતા થાય તો બે લાખ રૂપિયાનો દાવો માંડજો, કહ્યું છે ને !

આ આજ્ઞા આપી છે એ જાગૃતિ આપનારી છે. એ આજ્ઞામાં રહે ને, તોય બહુ થઈ ગયું. પાંચ આજ્ઞા એ જ જ્ઞાન છે, બીજું કોઈ જ્ઞાન નથી.

જરૂર જાગૃતિની જ

પ્રશ્નકર્તા : આજ્ઞા માટે કેમ સહજ નથી થઈ જતું ?

દાદાશ્રી : એ તો પોતાની ક્યાશ છે.

પ્રશ્નકર્તા : શું ક્યાશ છે ?

દાદાશ્રી : ક્યાશ એ જાગૃતિની, ઉપયોગ દેવો પડે ને થોડોઘણો.

એક માણસ સૂતાં સૂતાં વિધિ કરતો હતો. તે જાગતાં છે તે પચ્ચીસ મિનિટ થાય બેઠાં બેઠાં. તે સૂતાં સૂતાં અઢી કલાક થયા એના. શાથી ?

પ્રશ્નકર્તા : વચ્ચે ઝોકું ખાઈ જાય.

દાદાશ્રી : ના, પ્રમાદ ઉત્પન્ન થાય ને, એટલે પછી ક્યાં સુધી બોલ્યો એ પાછું ભૂલી જાય. પાછું ફરી બોલે. આપણું વિજ્ઞાન એવું સરસ છે, કે કંઈ ડખલ થાય એવું નથી. થોડુંઘણું રહે છે ?

પ્રશ્નકર્તા : પાંચેય આજ્ઞા એટ એ ટાઈમ પાળવી એટલું સહેલું નથી ને ! પેલું ખેંચી જાય મન ને !

દાદાશ્રી : આમાં રસ્તે જતાં જતાં શુદ્ધાત્મા જોતા જાય, એમાં શેની અઘરી (આજ્ઞા) ? શું અઘરી ? ડોક્ટરે કહ્યું હોય કે આજે જમણા હાથે જમશો નહીં, આઠ-દસ દહાડા સુધી. તે યાદ રાખવું એટલું જ કામ છે ને ? એટલે જાગૃતિ થોડી રાખવી એટલું જ કામ છે ને ? જાગૃતિ ના રહે એટલે પેલો હાથ જતો રહે એ બાજુ. અનાદિનો અવળો અભ્યાસ છે ને !

આ પાંચ વાક્યો તો બહુ ભારે વાક્યો છે. એ વાક્યો સમજવાને માટે બેઝિક છે, પણ બેઝિક બહુ

ભારે છે. ધીમે ધીમે સમજાતા જાય. આમ દેખાય છે હલકાં, છેય સહેલાં પણ તે બીજા અંતરાયો બધા બહુ છે ને ! મનના વિચાર ચાલતા હોય, મહીં ધૂળધાણી ઊડતી હોય, ધુમાડા ઊડતા હોય, તે એ શી રીતે રિલેટિવ ને રિયલ જુએ ?

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, આપની જે પાંચ આજ્ઞાઓ છે, તેનું પાલન જરા કપરું ખરું કે નહિ ?

દાદાશ્રી : અઘરું એટલા જ માટે છે કે આપણને પાછલાં કર્મો છે, તે ગોદા માર માર કરે. પાછલાં કર્મોને લઈને આજે દૂધપાક ખાવા મળ્યો. અને દૂધપાક વધારે માગે અને તેને લીધે ડોઝિંગ થયું એટલે આજ્ઞા પળાઈ નહીં. હવે આ અક્રમ છે. કમિક માર્ગમાં શું કરે કે પોતે બધા કર્મો ખપાવતો ખપાવતો જાય. કર્મને પોતે ખપાવી, અનુભવી, ભોગવી અને પછી આગળ જાય. અને અહીં આ કર્મ ખપાવ્યા સિવાયની આ વાત છે. એટલે આપણે એમ કહેવાનું કે ‘ભઈ, આ આજ્ઞામાં રહે, ને ના રહેવાય તો ચાર અવતાર મોડું થશે, એમાં ખોટ શું જવાની છે ?’ કોઝ પહેલાં બદલાય ને પરિણામ પછી બદલાય.

વર્તન બધા પરિણામ છે અને અંદર પ્રતીતિ એ પુરુષાર્થ છે. એ પુરુષાર્થનું ફળ આવશે. અને આ પહેલાંના પુરુષાર્થનું અત્યારે ફળ આવ્યું. હજી તો કોઈ જગ્યાએ ધંધામાં ખોટ જાય તો અકળામણ થઈ જાય, એનું શું કારણ છે ? અકળામણ એ પહેલાંનું પરિણામ છે, આ આજનું પરિણામ નથી.

આ જ્ઞાન આપ્યા પછી કોઝીઝ ઉત્પન્ન થતા નથી. પાછલા ભવના કોઝીઝનું જ આજે પરિણામ હોય છે. આ પરિણામ બદલાય નહીં. એટલે પરિણામને ‘જોયા’ કરવાના છે. જો કોઝીઝ હોય તો અમારે તમને કહેવું પડે, ‘જો જો આમ રાખજો, તેમ રાખજો.’ પણ આ કોઝીઝ નથી, આ પરિણામ છે, ખાલી ઈફેક્ટ છે.

જાગૃતિ એ પોતાનો પુરુષાર્થ છે

પ્રશ્નકર્તા : તો જાગૃતિ એ ઈફેક્ટ છે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિને ઈફેક્ટ કહેવાય નહીં. જાગૃતિ એ આપણો પુરુષાર્થ જ છે. એટલે એને ઈફેક્ટ કહેવાય નહીં. અને એ કોઈની પર ડીપેન્ડન્ટ (આધારિત) નથી.

પ્રશ્નકર્તા : એ કેવી રીતના થાય ?

દાદાશ્રી : અમે આ જ્ઞાન આપીએ અને આજ્ઞામાં રહે એટલે જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય. આજ્ઞા પાળવાથી જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય. આ જાગૃતિ તો હોય છે જ, પણ આજ્ઞામાં નહીં હોવાથી આ બધી અસરો થયા કરે છે. એટલે એ પેલી જાગૃતિ ઊડી જાય.

જાગૃતિ એ ઈફેક્ટ નથી. આ તો જાગૃતિ એ જ આત્મા છે. સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ ફૂલ આત્મા. જેટલી જાગૃતિ એટલો આત્મા અને જેટલી અજાગૃતિ એટલું આ પુદ્ગલ !

પ્રશ્નકર્તા : આમાં લપટાઈ જઈશું એવો ભય નથી રહેતો, પણ મનમાં એમ થાય કે હજી એન્ડ નથી આવ્યો.

દાદાશ્રી : અત્યારે એન્ડ તો આવે જ નહીં. એન્ડ તો બહુ દહાડે આવે. અને જ્યારે એન્ડ આવશે ત્યારે મનમાં ભાવેય નહીં હોય.

પ્રશ્નકર્તા : ઈફેક્ટ ના થાય એવું થઈ જાય તો સારું, એ રહે બસ !

દાદાશ્રી : ઈફેક્ટ તો થયા જ કરે. માલ ભરેલો હોય તે ઈફેક્ટ થાય ને ! અને ઈફેક્ટ થાય એટલે જાગૃતિ હોય, નહીં તો જાગૃતિ ના હોય.

પ્રશ્નકર્તા : છૂટવા પૂરતી વાત કહી ત્યાં સુધી ઈકવેશન (સમીકરણ) બરાબર છે, પણ સ્વસત્તા શેમાં છે ?

દાદાશ્રી : જે ભૂલ થાય છે અને જાગૃતિ રહે છે ને ચેતવે છે, એ સ્વસત્તા છે.

પ્રશ્નકર્તા : એ સ્વસત્તાનો અનુભવ કરાવો ને !

દાદાશ્રી : હમણાં થાય નહીં, દેવું પાર વગરનું ! દેવું વાળ્યા વગર સ્વસત્તા ઉત્પન્ન થાય નહીં ને ! દેવુ બધું પતી જાય પછી સ્વસત્તા ઉત્પન્ન થાય. પરસત્તામાં ક્યાંય ના પેસે ત્યાં સ્વસત્તા છે.

તન્મયાકાર ત્યાં જાગૃતિનો અભાવ

પ્રશ્નકર્તા : કોઈ ક્રિયા કરીએ છીએ, તે વખતે એકાકાર થઈ જવાય છે. ત્યાર પછી આપણને શુદ્ધાત્માના લક્ષમાં કોણ પાછું લાવે છે ?

દાદાશ્રી : કોઈ લાવતું જ નથી. તે ઘડીએય હતું. આ તો વૃત્તિઓ તન્મયાકાર થાય છે. પોતે આત્મા તો પ્રકાશરૂપે હતો જ. એ તો પેલી વૃત્તિઓ આમ તન્મયાકાર થાય ને, તે એમ લાગે કે આ શુદ્ધાત્માનું લક્ષ નહીં હોય કે શું ? અલ્યા છે જ. તે ગોટાળો ગયો કે શુદ્ધાત્મા પાછો હાજર ને હાજર જ દેખાય આપણને. ઊંઘમાંય હાજર છે.

પ્રશ્નકર્તા : તન્મયાકાર થઈ જવાય તો જાગૃતિનો અભાવ સમજવો કે શું સમજવું ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિનો અભાવ નથી. જાગૃતિ તો ત્યાં છે જ. જાગૃતિ તો છે, તમારા કર્મનું ઉદયબળ જબરજસ્ત છે, ફોર્સ છે. અડધો ઈંચની પાઈપમાંથી પાણી આવતું હોય ત્યાં સુધી આંગળી રહે અને ફોર્સથી દોઢ ઈંચના પાઈપમાંથી આવે તો આંગળી ખસી જાય. એવો ફોર્સ છે કર્મનો. પછી એ ફોર્સ થોડો ઓછો થઈ જાય એટલે પાછી આંગળી રહે. જાગૃતિ તો નિરંતર હોય છે જ. પણ જેટલું આવી રીતે થયું, તે ફાઈલો ફરી તમારે નિકાલ કરવી પડશે. જાગૃતિની હાજરી સિવાય જે ફાઈલો ગઈ, તે ફાઈલોનો પાછો ફરી જાગૃતિપૂર્વક

નિકાલ કરવો પડશે. એટલે સેકન્ડ ટાઈમ આવશે. આ ભવમાં ને આ ભવમાં આવ્યા કરે. જાગૃતિ તો નિરંતર રહેવાની.

પ્રશ્નકર્તા : ખાસ કરીને કો'ક વાર ગમતું આવે ત્યારે એમાં તન્મયાકાર થઈ જવાય.

દાદાશ્રી : હા, પણ એ તો છે તે ચંદુભાઈ થાયને, આપણે ક્યાં થઈએ ? આપણને ખબર પડે કે ચંદુભાઈ હવે તન્મયાકાર થયા. તે પછી 'આપણે' 'ચંદુભાઈ'ને કહેવું, 'ના ગમતું આવે ત્યારે ફજેતો કરો છો, એના કરતાં બધું આમ સીધું રાખો ને !'

ના ગમતું આવે એટલે વિરોધ કરે છે. નથી ગમતું તો વિરોધ કરે છે તેય ચંદુભાઈ, ગમે છે તેય ચંદુભાઈ. એટલે રાગ-દ્વેષ કર્યા કરે છે એ 'ચંદુભાઈ' અને વીતરાગ રહો છો તે 'તમે' ! ચંદુભાઈ દ્વેષ કરે છે, તોય એની પર તમે વીતરાગ રહો છો અને ચંદુભાઈ રાગ કરે છે, તોય તમે વીતરાગ રહો, એવા તમે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા પરમાનંદી !

પ્રશ્નકર્તા : તન્મયાકાર થઈએ, તો પછી નવું કર્મ ચાર્જ થાય ?

દાદાશ્રી : ના, એ ખબર પડે ને પછી ! પછી આપણને ખબર પડે ને કે આ ચંદુભાઈ તન્મયાકાર થઈ ગયા છે, તો એ ચાર્જ ના થાય. કપડામાં સાબુ ઘાલ્યો, પણ એને ધોવામાં કાચું રહી ગયું તો ફરી ધોઈ નાખવું. કપડાને નિયોવવામાં કંઈ ભૂલચૂક થઈ ગઈ તો ફરી નીચોવવું. સહેલો રસ્તો છે ને, દાદાનો રસ્તો !

પ્રશ્નકર્તા : આ લક્ષ તરત આવી જાય છે, પણ આમ મિનિટે-મિનિટે લક્ષ નથી રહેતું.

દાદાશ્રી : એ તો ચંદુભાઈ તન્મય થઈ જાય છે, તમે નથી થતા. આ જ્ઞાન જ એવું છે ને, તન્મય થાય જ નહીં ને ! તમારે ચંદુભાઈ તન્મય થઈ જાય છે, એને જોયા કરવાનું. અને એ અભ્યાસની

જરૂર છે. એને સત્સંગની જરૂર છે. અમારી પાસે આવીને બેસો તેમ તેમ શક્તિ વધતી જાય.

જાગૃતિ પદનો વૈજ્ઞાનિક ફોડ

પ્રશ્નકર્તા : તન્મયાકાર કોણ થાય છે ?

દાદાશ્રી : અહંકાર. એમાં તન્મયાકાર ના થવા દે એ જાગૃતિ. એ જ છૂટું રાખે. મૂળ આત્મા તન્મયાકાર થતો નથી. આપણે અજાગૃતિમાં તન્મયાકાર થઈ જઈએ છીએ ને !

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતિષ્ઠિત આત્મા જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યા પછી જાગૃતિ હોય તો તન્મયાકાર ના થાય ?

દાદાશ્રી : પછી ભાન રહે છે એ એક જાગૃતિ છે ને જાગૃતિ એના સ્વભાવમાં આવશે એટલે એ તન્મયાકાર થાય નહીં. આ તો પાછલો ફોર્સ છે ત્યાં સુધી ખસી જાય. ફોર્સ ઓછો થાય પછી તન્મયાકાર ના થાય. જે ડિસ્ચાર્જ છે એ બધું ટાંકીનું પાણી, ભરેલો માલ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે શું સમજવાનું ? જાગૃતિ થઈ, એટલે તમે તન્મયાકાર ના થાવ એવું તમે કહ્યું, એટલે કેવી રીતે સમજવું ?

દાદાશ્રી : તમે એટલે શું ? મૂળ આત્મા નહીં. હજુ છે તે 'હું' તો રહેલું જ છે, પહેલાં છે તે પ્રતિષ્ઠિત આત્મા તરીકે 'હું' હતું, હવે જાગૃતિ તરીકે 'હું' છે. એ 'હું' તન્મયાકાર ના થઈ જાય.

પ્રશ્નકર્તા : આપણે તન્મયાકાર ના થઈએ, એટલે પ્રતિષ્ઠિત આત્મા તન્મયાકાર નથી થતો, એનો અર્થ એ થયો ?

દાદાશ્રી : ના, આપણે એટલે કોણ ? તે વખતે હાજર જે છે તે ! તે વખતે જે આપણી બિલીફમાં છે. હજુ શુદ્ધાત્મા સંપૂર્ણ થયા નથી. મૂળ પ્રતિષ્ઠિત આત્મા પાછો છૂટી ગયો. હવે જાગૃત

આત્મા, એટલે જાગૃતિ. જાગૃતિ, જે પરિણામ છે ત્યાં અત્યારે આમ તન્મયાકાર નથી થતી.

પ્રશ્નકર્તા : જ્ઞાન મળ્યા પછી પ્રતિષ્ઠિત આત્મા તો છે જ, તો એ શું કરે છે ? એની સ્થિતિ શું પછી ?

દાદાશ્રી : પછી એની કશી સ્થિતિ નથી. એ ડિસ્ચાર્જ સ્વરૂપ છે, એટલે નિશ્ચેતન ચેતન છે. એ જ્ઞેય સ્વરૂપે રહે છે. પછી જ્ઞેય સ્વરૂપે ‘શું કરે છે ને શું નહીં,’ તેને જાણનાર જાગૃતિ છે.

સ્વરૂપનું ભાન થતાં પહેલા પ્રતિષ્ઠિત આત્માને જ આપણે જ્ઞાતા માનતા હતા. સ્વરૂપ જ્ઞાન પછી એ પ્રતિષ્ઠિત આત્મા પોતે જ્ઞેય થઈ જાય છે અને ત્યાં આગળ જાગૃતિ પોતે જ જ્ઞાતા થાય છે. એટલે કે પહેલાં પ્રતિષ્ઠિત આત્મા તરીકે ‘હું’ હતું, તે હવે જાગૃતિ તરીકે ‘હું’ થાય છે. અને મૂળ આત્મા તો એની આગળ રહ્યો હજુ. આ જાગૃતિમાં આવી ગયું. સંપૂર્ણ જાગ્રત થયો એટલે મૂળ આત્મામાં એકાકાર થઈ જાય છે. સંપૂર્ણ ના થાય ત્યાં સુધી જુદું રહે છે, ત્યાં સુધી અંતરાત્મા તરીકે રહે. ત્યાં બહિર્મુખી પદ છૂટી ગયેલું હોય છે. અંતરાત્મ દશા પૂરી થાય કે પરમાત્મા પદ પ્રાપ્ત થાય !

ઉપાદાનના આધારે જાગૃતિ-લક્ષ

લક્ષ તો, દરેક કામ કરતાં રહે. એ કામ બંધ થયું કે લક્ષ આવી જ જાય. નવરો પડ્યો કે લક્ષમાં આ હોય. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ લક્ષ રહે. તે લક્ષ તો ક્રમિક માર્ગમાં છે. આપણે ત્યાં તો ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ એને ખ્યાલમાં રહે.

પ્રશ્નકર્તા : ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ લક્ષમાં રહે.

દાદાશ્રી : એ ક્રમિક માર્ગમાં (અહંકારપૂર્વક) લક્ષમાં રહે ને આપણે ત્યાં (સહજ) ખ્યાલમાં રહે.

પ્રશ્નકર્તા : ખ્યાલ અને લક્ષમાં ફેર શું એ સમજાવો.

દાદાશ્રી : લક્ષ અમુક જગ્યાએ ખીલે બાંધેલું હોય અને ખ્યાલ એની વેર (ગમે ત્યાં) હોય. કારણ કે ક્રમિક માર્ગમાં ક્ષયોપશમ આત્મા પ્રાપ્ત કરવાથી ઘડીમાં લક્ષ ઊડી જાય. લક્ષમાં એટલે એક જ જગ્યાએ હોય અને ક્ષાયક આત્મા પ્રાપ્ત કર્યો છે એટલે ખ્યાલમાં રહે, લક્ષ નહીં પણ ખ્યાલ. હવે શુદ્ધાત્મા એ તમારા ખ્યાલમાં રહે છે ખરો ? ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એવું ?

પ્રશ્નકર્તા : ટૂંકડે ટૂંકડે ખ્યાલમાં રહે છે.

દાદાશ્રી : હા, ટૂંકડે ટૂંકડે. કામ પૂરું થઈ જાય એટલે ખ્યાલમાં આવી જાય ને ? કોર્ટમાં કામ કરતા હોય તે ઘડીએ તમારા ખ્યાલમાં રહે ને ?

પ્રશ્નકર્તા : હું જ્યારે બોલતો હોઉં ત્યારે લક્ષ નથી રહેતું પણ સાંભળતો હોઉં ત્યારે લક્ષ રહે છે.

દાદાશ્રી : કેટલાકને તો બોલતો હોય તોય ખ્યાલ રહ્યા કરે. હરેક કામ કરતાં ખ્યાલ રહે. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ ખ્યાલ રહેવો એટલે જ આપણા ધ્યાનમાં રહે કે ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ અને એ જ શુક્લધ્યાન છે. ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એવું ધ્યાન કોઈને હોય નહીં.

ધ્યાન રહ્યું એમાં થોડો અનુભવ ચાખ્યા જ કરે પાછો. અનુભવનો સ્વાદ આવ્યા જ કરે. જેમ જેમ ખ્યાલમાં વધારે રહે તેમ અનુભવ વધારે ઉત્પન્ન થાય અને ખ્યાલમાં રહ્યા કરે. નિરંતર આત્માનો અનુભવ તો છે જ. જેટલો વખત પ્રતીતિ એટલો વખત અનુભવ. અનુભવ વગર તો આ પ્રતીતિ બેસે જ નહીં ને !

નિશ્ચયરૂપી પુરુષાર્થથી વધે જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : જ્ઞાનની જાગૃતિ સતત રાખવા માટે બીજા કોઈ અભ્યાસની જરૂર ખરી ?

દાદાશ્રી : જ્ઞાનની જાગૃતિ સતત જ રહે

છે. બીજા કોઈ અભ્યાસની જરૂર જ નથી. ફક્ત તમારે નિશ્ચયમાં એમ રહેવું જોઈએ કે આ સતત રહેવી જ જોઈએ. કેમ સતત નથી લાગતી ? તો બીજા બધા કારણો શું અંતરાય કરે છે, તે જોવા જોઈએ. એટલે જ્ઞાનની જાગૃતિ સતત રહે છે, પણ આપણું નિશ્ચય બળ જોઈએ. નિશ્ચય એ જ પુરુષાર્થ છે ! એ જાગૃતિ નથી રહેતી એવું બોલ્યો કે ના રહે. ‘રહેવી જ જોઈએ, કેમ ના રહે’ તો રહેશે. ને વિઘ્નો આવવાના છેય નહીં. તમે સત્સંગમાં રહેજો ને !

આ જ્ઞાનેય બહુ જાગૃતિવાળું આપેલું છે. પણ પોતે જાણીજોઈને ડબો કરે છે. એટલે જાગૃતિ ઓછી છે. જાગૃતિ હોય તો તો કશું એને અડતું જ નથી !

પ્રશ્નકર્તા : આપ જ્યારે કહો છો કે ચાવીઓ બધી તમારી પાસે છે, અમારો નિશ્ચય છે કે આજ્ઞામાં રહેવું છે, તો અમારી જે અજાગૃતિ છે તે કેમ લંબાય છે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ તો લાવવી જોઈએ ને ! જાગૃતિ તો વધારવી જોઈએ ને આપણે. એ જ પુરુષાર્થ છે ને ! જાગૃતિ એ જ પુરુષાર્થ છે, બીજો કોઈ પુરુષાર્થ નથી. એ પાંચ આજ્ઞા જેટલી મહીં પળાય ત્યારે બધી જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય. નહીં તો જાગૃતિ શેની ઉત્પન્ન થાય ? આજ્ઞાઓ નથી પાળતા તેથી જાગૃતિ ઓછી છે !

સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ જ કેવળજ્ઞાન

આ જ્ઞાનનો અર્થ શું છે ? જાગૃતિ. આપણી આ આત્મજાગૃતિ છે અને એનું ફળ કેવળજ્ઞાન છે. નિરંતર જાગૃતિ રહેવી જોઈએ. એક સેકન્ડ પણ અજાગૃતિ રહે એ ચાલે નહીં. સંપૂર્ણ જાગૃતિ ના રહે પણ અમુક અંશે નિરંતર હોય ! સંપૂર્ણ જાગૃતિ થાય ત્યારે કેવળજ્ઞાન કહેવાય, સંપૂર્ણ

અને નિરંતર ! આ તમને અપૂર્ણ ને નિરંતર એ જાગૃતિ શરૂ થઈ જાય.

પ્રશ્નકર્તા : અપૂર્ણ અને નિરંતર જાગૃતિ એ ના સમજાયું.

દાદાશ્રી : એટલે કેવળજ્ઞાન નહીં, પૂર્ણ હોત તો કેવળજ્ઞાન કહેવાત. એટલે તમારે હવે પુરુષાર્થ કરવાનો રહ્યો, તમે પુરુષ થયા માટે. તો હવે તમે પુરુષાર્થ કરો. જેટલી આજ્ઞા પાળો એટલી મહીં જાગૃતિ વધતી જાય, પૂર્ણતા ઉત્પન્ન થતી જાય. જ્યાં જાગૃતિ પહોંચી એ જ આત્મા નજીક પહોંચ્યા. જેટલું નજીક ગયા એટલું અજવાળું વધારે, એટલો પ્રકાશ વધારે.

પ્રશ્નકર્તા : એવી રીતે જાગૃતિ હવે જેમ જેમ વર્તતી જાય, તેમ તેમ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટાપણું પણ વધતું હોય ?

દાદાશ્રી : જ્ઞાતા-દ્રષ્ટાપણું જાગૃતિના આધીન છે, બુદ્ધિના આધીન નથી. જગત બુદ્ધિના આધીન છે. બુદ્ધિ ને જાગૃતિ બે જુદી વસ્તુ છે. જાગૃતિ છેવટે પૂર્ણ થાય ત્યારે કેવળજ્ઞાન કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : જેમ આ ટેપરેકર્ડ બધા અવાજોને વીતરાગ ભાવે ગ્રહણ કરી શકે છે, એવું જેમ જાગૃતિ વધતી જાય, તેમ તેમ પ્રત્યેક પર્યાયોને જોઈ શકે એવું બને ?

દાદાશ્રી : બધું જોઈ શકે. જાગૃતિ જ આત્મા છે.

પ્રશ્નકર્તા : જાગૃતિને જોનારો આત્મા કે જાગૃતિ પોતે આત્મા છે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ પોતે જ આત્મા છે. આત્મા કોઈ બીજી વસ્તુ નથી, જાગૃતિ જ.

તમને જાગૃતિ તો આવી છે. હવે જાગૃતિ વધતી વધતી વધતી કેવળજ્ઞાનને પામશે. કેવળજ્ઞાન

એટલે ફુલ સ્કોપની જાગૃતિ. પેલી આ અમુક હદમાં પાતળી થઈ ગઈ. નિરંતર જાગૃતિ એટલે કેવળદર્શન થયું કહેવાય, પણ ફુલ સ્કોપમાં થાય એટલે કેવળજ્ઞાન કહેવાય. જાગૃતિ એ છે તે પૂર્ણત્વે પહોંચે એનું નામ કેવળજ્ઞાન. પછી તેથી આગળ સ્ટેશન નથી, આ જ છેલ્લું સ્ટેશન છે.

જાગૃતિ એ જ જ્ઞાન છે ને સંપૂર્ણ જાગૃતિ એનું નામ કેવળજ્ઞાન. તમામ પ્રકારની જાગૃતિ, અણુએ અણુ, પરમાણુએ પરમાણુની જાગૃતિ એનું નામ કેવળજ્ઞાન. કેવળજ્ઞાનનું જે આખરી પગથિયું છે, તેમાં કેવળ સ્વરૂપની જ રમણતા રહે. જાગૃતિમાંથી 'અનુભવ' થશે ને જાગૃતિમાંથી જ 'કેવળજ્ઞાન' થાય છે.

કેવળજ્ઞાન એ જ મોક્ષ છે. મોક્ષ એ જ કેવળજ્ઞાન છે.

જાગૃતિ - મધર ઓફ મોક્ષ

પ્રશ્નકર્તા : મોક્ષ અને જાગૃતિ એક જ ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિથી જ મોક્ષ છે. અજાગૃતિ એટલે શું ? તમારે કોઈની જોડે મતભેદ પડી જાય એ તમારી અજાગૃતિ છે. જેને હિતાહિતનું ભાન છે તે જાગૃત ને જેને હિતાહિતનું ભાન નથી તે અજાગૃત, એને જ ભાવનિદ્રા કહી. ઉઘાડી આંખે ઊંઘે તે ભાવનિદ્રા ને બંધ આંખે ઊંઘે તે દ્રવ્યનિદ્રા. કોઈ માણસને મતભેદ થયો તો તેનું કારણ શું ? તો કહે, ભાવનિદ્રા.

પ્રશ્નકર્તા : ઈસકા મતલબ જાગૃતિ ઔર મોક્ષ એક હી હૈ ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ વો હી કેવલજ્ઞાન હૈ, વો હી મુક્તિ હૈ. દૂસરા ઈસમેં ફેર નહીં હૈ. મગર મોક્ષ કા પરિણામ જાગૃતિ નહીં હૈ. જાગૃતિ કા પરિણામ મોક્ષ હૈ. 'જાગૃતિ ઈઝ ધી મધર ઓફ મોક્ષ !'

કેટલાક મને કહે છે, કે 'દાદા, મારે મોક્ષ

નથી જોઈતો.' આવું આવું બોલે ત્યારે એને આપણે કહીએ, કે 'મોક્ષ નથી જોઈતો, પણ જાગૃતિ જોઈએ છે ને ?' ત્યારે એ કહે, કે 'હા, જાગૃતિ તો જોઈએ જ, દાદા !' એને પૂછીએ, કે 'જાગૃતિ તારે પૂરી કરવી છે ને ?' ત્યારે કહે, 'હા, પૂરી કરવી જ છે.' આમ સીધી ટિકિટ આપીએ, મફત આપીએ તો ના લે ને પેલી પૈસા ખર્ચાને લે ! એવા આપણા લોક છે, હિતાહિતનું ભાન જ નથી.

સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ જ મોક્ષ છે. ૯૯ ટકા જાગૃતિ થાય ને એક ટકો ઉમેરાય ત્યારે સો ટકા એ કેવળજ્ઞાન થાય.

સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ કેવળજ્ઞાન છે અને કેવળજ્ઞાન એ ખુદ પરમાત્મા છે. અને એ પરમાત્માની સાથે અમે ખુદ વાતોચીતો કરીએ છીએ નિરંતર. અને તમે અમારી જોડે બેઠાં પછી દુઃખ હોય કોઈને ? ખુદ પરમાત્મા કોઈ દહાડો પ્રગટ થતા નથી, ચોવીસ તીર્થકરો સિવાય ખુદ પરમાત્મા પ્રગટ થયેલા નહીં !

ઝોકું ખાઇું એ ખોટ

આત્માનુભાવ એટલે શું, કે જ્ઞાન મળતા પહેલા જે અનુભવ થતા હતા, તેના કરતાં જ્ઞાન મળ્યા પછી નવા પ્રકારના અનુભવ થાય છે ને એ અનુભવ ધીમે ધીમે વધતા જાય ને જાગૃતિ વધે. સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ સંપૂર્ણ અનુભવ.

પ્રશ્નકર્તા : દાદાને મળ્યા પછી, જ્ઞાન મળ્યા પછી અજાગ્રત રહીએ તો જોખમદારી કેટલી ?

દાદાશ્રી : એ જેટલા ઝોકાં આવે છે એટલી. અને ઝોકાં ના આવે તો તેટલી. જોયા વગર ગયું, એની જોખમદારી રહે. એ ફરી જોવું પડશે. જોશો એટલે સાફ થઈ જાય. દરેક ઉદયને જોવાથી સાફ થાય. અને ઉદયમાં તન્મયાકાર રહ્યા તો તે કર્મ ચોખ્ખા થવાના બાકી રહ્યા. અને આત્મા છૂટો

રહ્યા પછી આત્માની જાગૃતિમાં રહ્યો એટલે કોઈ હિસાબ બંધાતો જ નથી. જાગૃતિ મંદ થાય એટલો વખત એને પેલું ચોંટે.

પ્રશ્નકર્તા : શું ચોંટે ?

દાદાશ્રી : ચોંટે એટલે જે હિસાબ એને ચોખ્ખો કરવાનો છે ને, એટલો ચોખ્ખો ના કર્યો એટલે એ એવો ને એવો પછી પડી રહ્યો છે ને !

પ્રશ્નકર્તા : પેલું ચોખ્ખું ના થાય, પણ નવું બગડે નહીં ?

દાદાશ્રી : નવા સાથે લેવાદેવા જ નથી ને !

પ્રશ્નકર્તા : આને જ શુદ્ધ કરીને મોકલવાના ને !

દાદાશ્રી : એ શુદ્ધ કરીને મોકલવાના છે. પણ તે ના મોકલાયા, એટલા રહ્યા પોતાની પાસે સિલ્લકમાં.

વિજ્ઞાનનું ફળ ‘જાગૃતિ’

પ્રશ્નકર્તા : આમ સતત જાગૃતિ ના રહે પણ ટાણું આવે ત્યારે જ્ઞાન હાજર થઈ જાય છે.

દાદાશ્રી : હાજર થઈ જાય છે. જે હંમેશાં હાજર થાય, એનું નામ જ જ્ઞાન કહેવાય. હાજર ના થાય એ જ્ઞાન જ કેમ કહેવાય ?

પ્રશ્નકર્તા : તમે અમને આત્મા ને બધું છૂટું કરી આપો છો, પછી અમારે આત્મામાં જ રહેવું જોઈએ ને ? પછી બધું મિશ્કર કેમ થઈ જાય છે ?

દાદાશ્રી : એવું છે ને, આ ઉપાધિને ‘જોવાની’ છે. તે ઉપાધિમાં તું હાથ ઘાલું તો દઝાય. આપણે હોળી જોવાથી કંઈ આપણી આંખ દઝાય નહીં. પણ આપણે મહીં આ પેલું નાળિયેર કાઢવા હાથ ઘાલીએ તો દઝાઈએ. એટલે તું નાળિયેર કાઢવા હાથ ઘાલતો તો, તેનું આ થઈ ગયું. એટલે મેં કહ્યું,

કે હવે આવતી ફેરે જ્ઞાન આપું ત્યારે હાપણથી સાચવી રાખજે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ આપણે છૂટા પડી ગયા પછી નાળિયેર લેવા જઈએ છીએ, એ ના થવું જોઈએ ને ?

દાદાશ્રી : હા. આ જતાં રહો છો એટલે હજુ તમારી જાગૃતિ છે, તે જાગૃતિને હડસેલો મારીને તમે પેલામાં ઘૂસો છો. કારણ કે કર્મના ઉદય ભારે છે. એટલે એક માણસ ક્યાં સુધી જીવે શકે આ ? આંગળી પર છે તે નળનું પાણી પડતું હોય તો ક્યાં સુધી આમ આંગળી રાખી શકે ? ત્યારે કહે, અડધો ઈંચ, પોણો ઈંચ હોય પણ બે ઈંચનો ફોર્સ પડે તો ખસી જાય આંગળી. તે આ કર્મના ઉદય એવા ભારે ને, તો જાગૃતિ ખસી જાય. કોલેજમાં ડિગ્રી લેવા જતા કેટલા વર્ષો ગયેલા ?

પ્રશ્નકર્તા : છ.

દાદાશ્રી : એટલા વરસોની મારે જરૂર નથી. હું તો કહું છું કે છ જ મહિના તમે મારી જોડે રહો ને, બહુ થઈ ગયું ! અનંત અવતારની ખોટ વળી જાય.

કલ્યાણકારી આ માર્ગ છે આટલો. નહીં તો કરોડો અવતારે આ મોક્ષ પમાય એવો નથી. અને તમારે તો મહીં ચેતવે પાછું કે આ ખોટું થઈ રહ્યું છે. એ મોક્ષે લઈ જવા ફેરે છે. અને જે મહીં જાગૃતિ એ જ આત્મા છે, બીજું કશું નથી આત્મા. તમને જાગૃત કરે એવી અંદર જાગૃતિ ઉત્પન્ન થઈ, એ મોટામાં મોટું આશ્ચર્ય છે.

જાગૃતિ જ ઉત્પન્ન થવા માટે વિજ્ઞાન છે. વિજ્ઞાનનું ફળ શું ? જાગૃતિ. પોતે પોતાની જ જાગૃતિ. જાગૃતિને ટોપ પર લઈ જવી એ આપણો ધર્મ, એનું નામ શુદ્ધ ઉપયોગ.

- જય સચ્ચિદાનંદ

જેવું કલ્પે, જેવું બોલે તેવો તે થઈ જાય

પ્રશ્નકર્તા : હું અનંત શક્તિવાળો છું, હું અનંત જ્ઞાનવાળો છું બોલવાથી એ ગુણ આપણામાં પ્રગટે બધા ?

દાદાશ્રી : આ આત્માની એટલી બધી શક્તિ છે કે જેવો ચિંતવે તેવો તરત થઈ જાય, તરત જ. તમે અનંત દુઃખનું ધામ બોલો તો દુઃખી થઈ જાવ. અનંત સુખનું ધામ બોલો તો સુખી થઈ જાવ.

એક વખત કહ્યું કે હું અનંત-પરમાનંદ સુખવાળો છું, તો પછી મને દુઃખ થાય છે એમ ના બોલવું જોઈએ. બોલે તો ચોંટે. સર્વજ્ઞની ભાષામાં સમજી જાય તો એ પદ પ્રાપ્ત થાય.

આત્માને તો અનંત પાસા છે, જે પાસામાં ફેરવો તેવો દેખાય. ગમે તે પાસામાં ફેરવો તો તેવો દેખાય. શું નથી અનંત પાસા ? જે પાસામાં મૂકો તેવું થઈ જાય.

હું જ્ઞાની તો જ્ઞાની. અમને કાંઈ અડે નહીં (કહીએ) તો જરાય અડે નહીં, જરાય લેપ ના ચડે, પણ મને અડ્યું કહ્યું તો ચોંટ્યું.

મને ઊલટા લોક કહે છે, “તમે ‘હું જ્ઞાની છું’ કેમ કહો છો ?” ત્યારે મેં કહ્યું, ‘શું કહું, એ કહે તું. તું મને શિખવાડ હવે. તું કહું એ કહું.’ ત્યારે કહે, ‘એ બોલવાનું જ નહીં.’ મેં કહ્યું, ‘એવું કેમ ?’ ‘તમે કોણ છો’ એવું પૂછે મને તો મારે શું કહેવું ? મારે એમ કહેવું, ‘હું ભગત છું ?’ કારણ કે આત્મા તો જેવો કલ્પે એવો થઈ જાય. પાછો ‘હું ભગત છું’ એવું કહું, તો પાછો ભગતમાં આવી જઉં, જ્ઞાનીપણું છૂટીને.

અવળા ચિંતવનમાં પ્લસ-માઈનસ કરવું, સવળા ચિંતવનથી

પ્રશ્નકર્તા : અવળું ચિંતવન થઈ જતું હોય તો શું કરવું ?

દાદાશ્રી : લોકને અવળું ચિંતવન જાય નહીં. જરા કકરું દેખે તો એ કહેશે કકરું છે ખરું, તે તારો આત્માય પણ કકરો થઈ જાય. કકરું બોલ્યા તો આખી રાત ફજેતો ! કકરું છોડીએ ત્યારે સુંવાળું આવે ને સુંવાળુંય પાછું છોડવું પડે ને કકરું આવે ! અમે તો કકરું હોય તો પણ કહીએ, ‘છે તો સારું, એકંદરે સારું છે.’ તે આત્મા સારો રહે.

એથી ભગવાને કહ્યું કે અવળું વાક્ય નહીં બોલવાનું અને જો બોલીએ તો ભાગી નાખીએ. એ રકમ રહેવા દઈએ નહીં.

‘હું નાદાર છું, નાદાર છું’ એવું બોલે તો નાદાર થઈ જાય. વારેય નથી લાગતી. બહાર દુકાન-બુકાન બધી અવળી ચાલવા માંડે. અને ‘હું સાદાર છું’ તો દુકાન અવળી ચાલતી હોય તો સવળી ચાલવા માંડે. એના મનમાં જરાય વહેમ ના આવવો જોઈએ. એ બધું એના ઉપર આધાર રાખે છે.

પ્રશ્નકર્તા : તો એક રીતે દાદા, ચિંતવનથી ફાયદો ખરોને કે આત્મા જેવો ચિંતવે એવો થઈ જાય. કોઈ ચિંતવન ના હોત તો આત્મા દેખાત જ નહીં !

દાદાશ્રી : ના, પણ ચિંતવે એવો થઈ જાય એમાં નુકસાન શું થાય છે કે પોતાને એમ લાગે કે હવે હું ગરીબ થઈ ગયો, તે પછી ગરીબ થતો જાય. એવું ભાસે, એવું ચિંતવે એને, તો પાછો તેવો થઈ જાય.

- પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની જ્ઞાનવાણીમાંથી સંકલિત

Atmagnani Pujya Deepakbhai's Australia & Singapore Satsang Schedule - 2022

Date	Day	City	Session	From	To	Venue	Contact No. & Email
9 Sep	Fri	Perth	Satsang	6:00 PM	8:00 PM	Vasto Club - Casa D'Abruzzo Inc, 5 vasto Place, Balcatta, WA 6021	+61 (0) 430148386 +61 (0) 401575919 Perth@au.dadabagwan.org
10 Sep	Sat		Aptaputra Satsang	10:30 AM	12:30 PM		
			Gnanvidhi	4:30 PM	7:30 PM		
11 Sep	Sun		Satsang	5:30 PM	7:30 PM	Harvey Lowe Pavillion, Castle Hill Showground, Doran Drive, Castle Hill, NSW 2154	+61 (0) 431083777 info@au.dadabagwan.org
16 Sep	Fri	Sydney	Satsang	7:30 PM	9:30 PM		
17 Sep	Sat		Aptaputra Satsang	10:30 AM	12:30 PM		
			Gnanvidhi	5:00 PM	8:30 PM		
18 Sep	Sun		Satsang	5:00 PM	7:30 PM	SJRS Building, 18 Jalan Yasin, Singapore 417991	+65 97547999 +65 83217012 +65 96446702 info@sg.dadabagwan.org
22 Sep	Thu	Singapore	Satsang	10:30 AM	12:30 PM		
			Satsang	5:00 PM	6:30 PM		
23 Sep	Fri		Satsang	10:30 AM	12:30 PM		
			Satsang	7:00 PM	9:00 PM		
24 Sep	Sat		Aptaputra Satsang	10:30 AM	12:30 PM		
			Gnanvidhi	7:00 PM	10:00 PM		

આત્મજ્ઞાની પૂજ્યશ્રી દીપકભાઈના સત્સંગ કાર્યક્રમો

અમરાવતી

- ૧૪ અને ૧૫ ઓક્ટોબર સાંજે ૬ થી ૯ - સત્સંગ
 ૧૬ ઓક્ટોબર સાંજે ૫ થી ૮-૩૦ - જ્ઞાનવિદિ
 સ્થળ : સંત જ્ઞાનેશ્વર સંસ્કૃતીક ભવન, મોર્શી રોડ, અમરાવતી. સંપર્ક : ૭૫૦૭૦૦૪૪૦૩
 ૧૭ ઓક્ટોબર સાંજે ૬ થી ૯ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ
 સ્થળ : સિદ્ધાર્થ મંગલમ, દશેરા મેદાનની સામે, અમરાવતી. સંપર્ક : ૭૫૦૭૦૦૪૪૦૩

અડાલજ

- ૨૪ ઓક્ટોબર - દિવાળી નિમિત્તે વિશેષ ભક્તિ
 ૨૬ ઓક્ટોબર - નૂતન વર્ષની ઉજવણી

મહેસાણા

પરમ પૂજ્ય દાદા ભગવાનનો ૧૧૫મો જન્મજયંતી મહોત્સવ - ૩ થી ૭ નવેમ્બર

- ૬ નવેમ્બર - જ્ઞાનવિદિ
 ૭ નવેમ્બર - જન્મજયંતી દિવસ ઉજવણી

ત્રિમંદિરોના સંપર્ક : અડાલજ : ૯૩૨૮૬૬૧૧૬૬-૭૭; રાજકોટ : ૯૯૨૪૩૪૩૪૭૮; ભુજ ૯૯૨૪૩૪૫૫૮૮; ગોધરા : ૯૭૨૩૭૦૭૭૩૮; મોરબી : ૯૯૨૪૩૪૧૧૮૮; સુરેન્દ્રનગર : ૯૭૩૭૦૪૮૩૨૨; અમરેલી : ૯૯૨૪૩૪૪૪૬૦; વડોદરા : ૯૫૭૪૦૦૧૫૫૭; અંજાર : ૯૯૨૪૩૪૬૬૨૨; જામનગર : ૯૯૨૪૩૪૩૬૮૭; જૂનાગઢ : ૯૯૨૪૩૪૪૪૮૯; મુંબઈ : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧
 અન્ય સેન્ટરોના સંપર્ક : અમદાવાદ (દાદા દર્શન) : (૦૭૯) ૨૭૫૪૦૪૦૮; વડોદરા (દાદા મંદિર) : ૯૯૨૪૩૪૩૩૩૫;
 U.S.A.-Canada: +1 877-505-3232; U.K.: +44 330-111-3232; Australia : +61 402179706

અડાલજ : રક્ષાબંધનની ઉજવણી : તા.૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨

અડાલજ : સત્સંગ - જ્ઞાનવિધિ : તા.૧૩ - ૧૪ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨

અડાલજ : નવા આપ્તસંકુલનું ઉદ્ઘાટન : તા.૧૫ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨

સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨
વર્ષ-૨૮, અંક-૧
સર્ગ ૩ અંક-૩૨૫

દાદાવાણી

Date Of Publication 1st of Every Month
Reg. no. of Newspaper 67543/95
Reg. no. G-GNR-347/2021-2023
valid up to 31-12-2023
LPWP Licence No. PMG/NG/037/2021-23
Valid up to 31-12-2023
Posted at SRO Gandhinagar
on 1st of every month.

જ્ઞાનીનું સાનિધ્ય ખીલવે જાગૃતિ

આ તમને જાગૃતિ છે પણ ખીલી નથી. એટલા માટે અમે બોલ બોલ કરીએ તો ખીલે. આ સાઈડની ખીલે, પેલી સાઈડની ખીલે. આ કોર્નરની ખીલે, પેલા કોર્નરની ખીલે. એટલે બધી જાગૃતિ ખીલે. એટલા માટે બોલીએ, કરવાનું નથી કહેતા. અમારી પાસે બેસ-બેસ કરે તો આ જાગૃતિ વધે. એટલા સારુ રોજ આવ આવ કરે છે ને લોકો ! નહીં તો એક જ દહાડો ના કરી દઉં ? સારા કાળમાં તો એક જ વખત કરવાનું હોય. આ તો કેટલા બધા દેવાળાવાળા ! હા, ભયંકર દેવાળાવાળા. નાદાર સીટની ઉપર બેઠેલા. તે રોજ રોજ વિધિઓ કરું તોય દેવું પતવું નથી. પણ છતાંય આમ કરતાં કરતાં દેવું પતી જશે.

- દાદાશ્રી

માલિક - મહાવિદ્યેશ્વર ડાઉન્ટેશનલ વતી પ્રકાશક અને મુદ્રક - ડિમ્પલ મહેતાએ સંબંધી
સોફ્ટવેર, B-૯૯, GIDC, સેક્ટર-૨૫, આંધીનગર-૩૮૨૦૨૫ ખાતે છપાવી પ્રકાશિત કર્યું.